

Załącznik nr 11
do Regulaminu konkursu RPMP.08.04.01-IP.02-12-010/17

Koncepcja Podmiotowego Systemu Finansowania dla RPO WM 2014-2020

I. Wprowadzenie

1. Koncepcja Podmiotowego Systemu Finansowania dla RPO WM 2014-2020 została opracowana w oparciu o:
 - a) wyniki pilotażu projektu innowacyjnego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie pn. „PFK – Podmiotowe finansowanie kształcenia”,
 - b) Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020 (zwane dalej Wytycznymi). Warunki wynikające z ww. wytycznych, podlegają ocenie w ramach kryterium zgodności kryterium specyficzne warunki wstępne, podkryterium nr 2 i oznaczone są w treści niniejszego dokumentu kursywą.
 - c) zapisy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 (marzec 2015),
 - d) Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.
2. Dokument określa podstawowe zasady podmiotowego finansowania usług rozwojowych z wykorzystaniem bonów rozwojowych, których stosowanie prowadzi do szybkości i elastyczności w uzyskaniu i wykorzystywaniu dofinansowania przez MŚP oraz zasady realizacji PSF przez beneficjenta (operatora).
3. PSF jest wdrażany w ramach projektu wybranego do dofinansowania w ramach RPO WM w jednym z trybów przewidzianych w art. 38 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 tj. w trybie konkursowym. Planowane jest ogłoszenie dwóch konkursów na wybór beneficjenta (operatora):
 - a) w I kwartale 2017 r. na kwotę alokacji w wysokości 20 mln euro (wkład EFS),
 - b) w 2018 r. na kwotę alokacji w wysokości 15 mln euro (wkład EFS).

II. Podmiotowy System Finansowania z wykorzystaniem bonów rozwojowych, realizowany w ramach RPO WM 2014-2020

1. Ogólne zasady PSF

- 1) PSF spełnia co najmniej poniższe wymogi:
 - a) *gwarantuje przedsiębiorcy możliwość dokonania samodzielnego wyboru usług rozwojowych w ramach oferty dostępnej w BUR (RUR), odpowiadających w największym stopniu na aktualne potrzeby przedsiębiorcy;*
 - b) *jest zintegrowany z BUR (RUR) – wybór usług rozwojowych przez przedsiębiorcę następuje wyłącznie przy wykorzystaniu funkcjonalności BUR (RUR) oraz po uzyskaniu indywidualnego numeru identyfikacyjnego (numer ID wsparcia) przypisanego do danej umowy wsparcia;*
 - c) dystrybucja środków EFS jest dokonywana w oparciu o system bonowy wykorzystujący bon rozwojowy o wartości 45 zł, stanowiącej maksymalny limit dofinansowania określonej jednostki usługi (np. 1 godzina szkolenia). Wartość

bonu rozwojowego oraz wartość jednostki, której bon odpowiada wynika z metodologii, o której mowa w pkt 3 ppkt 4).

- 2) *Wsparcie w ramach projektu PSF jest skierowane wyłącznie do mikro, małych i średnich przedsiębiorców, spełniających kryteria określone dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w art. 2 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 oraz ich pracowników.*
- 3) *Wsparcie przyznane MŚP w ramach PSF stanowi pomoc de minimis lub pomoc publiczną na szkolenia lub pomoc publiczną na usługi doradcze. Pomoc publiczna oraz pomoc de minimis są udzielane zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach krajowych i unijnych, w tym w szczególności w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013, w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1073).*
- 4) *W przypadku, gdy jeden przedsiębiorca przekroczył dozwolony limit pomocy de minimis, o którym mowa w art. 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013, jest mu udzielana pomoc publiczna na szkolenia (zgodnie z art. 31 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014) lub pomoc publiczna na usługi doradcze (zgodnie z art. 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014).*
- 5) *W zależności od grupy docelowej lub rodzaju usługi rozwojowej poziom dofinansowania usługi może wynosić 50% lub 80% w ramach udzielanej pomocy de minimis lub mniej w przypadku pomocy publicznej. Przy czym w przypadku wystąpienia pomocy publicznej wkład prywatny wnoszony przez przedsiębiorcę zgodnie z intensywnością pomocy określoną w art. 18 ust. 2 oraz w art. 31 ust. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 wyliczany jest w odniesieniu do kosztów usługi rozwojowej objętych dofinansowaniem, zgodnie z warunkami o których mowa w pkt 6. Wkład ten podlega sumowaniu z kosztami usługi rozwojowej, które nie zostały objęte niniejszym dofinansowaniem.*
- 6) *Wsparcie w ramach projektu PSF jest skoncentrowane na następujących grupach docelowych oraz usługach:*
 - a) *pracownikach w wieku 50 lat lub więcej;*
 - b) *pracownikach o niskich kwalifikacjach, zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020;*
 - c) *przedsiębiorstwach wysokiego wzrostu, zgodnie z definicją zawartą w ww. Wytycznych;*
 - d) *przedsiębiorstwach z branż/sektorów wysokiego wzrostu, wskazanych w Załączniku nr 1;*
 - e) *usługach rozwojowych mających na celu zdobycie lub potwierdzenie kwalifikacji, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji;*
 - f) *przedsiębiorcach, którzy uzyskali wsparcie w postaci analizy potrzeb rozwojowych lub planów rozwoju w ramach działania 2.2 PO WER.*

W przypadku grup docelowych oraz usług określonych w ppkt a) – e) koncentracja wsparcia polega na zwiększeniu poziomu dofinansowania z 50% do 80%. Natomiast, w przypadku grup wskazanych w ppkt f) polega ona na priorytetowym traktowaniu

tych przedsiębiorców przez beneficjenta (operatora) na etapie rekrutacji do systemu PSF (szczegóły opisano w pkt 5 ppkt 4).

7) *Kwalifikowanie kosztów usługi rozwojowej jest możliwe w przypadku, gdy zostały spełnione łącznie co najmniej poniższe warunki:*

- a) *zgłoszenie na usługę rozwojową zostało zrealizowane za pośrednictwem BUR (RUR);*
- b) *wydatek został rzeczywiście poniesiony na zakup usługi rozwojowej;*
- c) *wydatek został prawidłowo udokumentowany;*
- d) *usługa rozwojowa została zrealizowana zgodnie z założeniami, tj. zgodnie z programem, formą, na warunkach i w wymiarze czasowym określonym w Karcie Usługi;*
- e) *usługa zakończyła się wypełnieniem ankiety oceniającej usługi rozwojowe w BUR (RUR), zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych.*

8) *W ramach PSF możliwe jest kwalifikowanie kosztów związanych z pokryciem specyficznych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, które mogą zostać sfinansowane w ramach mechanizmu racjonalnych usprawnień.*

Wydatek ten nie jest w takim przypadku traktowany jako koszt usługi rozwojowej. Ponadto nie może on przekroczyć łącznie kwoty 12 tys. PLN na jednego uczestnika w projekcie oraz musi być ekonomicznie uzasadniony i konieczny.

9) *W ramach projektu PSF nie jest możliwe kwalifikowanie kosztów usługi rozwojowej, która:*

- a) *polega na opracowaniu analizy potrzeb rozwojowych lub planu rozwoju przedsiębiorcy lub grupy przedsiębiorców – w przypadku przedsiębiorców, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.2 PO WER;*
- b) *dotyczy funkcjonowania na rynku zamówień publicznych lub wdrażania strategii wejścia na zagraniczne rynki zamówień publicznych - w przypadku przedsiębiorców, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.2. PO WER;*
- c) *dotyczy zasad realizacji przedsięwzięć w formule PPP oraz przygotowania oferty do przedsięwzięcia realizowanego w formule PPP lub procesu negocjacji – w przypadku przedsiębiorców, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.2. PO WER;*
- d) *jest świadczona przez podmiot, z którym przedsiębiorca jest powiązany kapitałowo lub osobowo, przy czym przez powiązania kapitałowe lub osobowe rozumie się w szczególności:*
 - *udział w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej,*
 - *posiadanie co najmniej 20% udziałów lub akcji spółki,*
 - *pełnienie funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta lub pełnomocnika,*
 - *pozostawanie w stosunku prawnym lub faktycznym, który może budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności w wyborze podmiotu świadczącego usługę rozwojową, w szczególności pozostawanie w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli;*
- e) *obejmuje koszty niezwiązane bezpośrednio z usługą rozwojową, w szczególności koszty środków trwałych przekazywanych przedsiębiorcom lub ich pracownikom, koszty dojazdu i zakwaterowania;*

f) dotyczy kosztów usługi rozwojowej, której obowiązek przeprowadzenia na zajmowanym stanowisku pracy wynika z odrębnych przepisów prawa (np. wstępne i okresowe szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, szkolenia okresowe potwierdzające kwalifikacje na zajmowanym stanowisku pracy).

2. Zastosowanie znaku legitymacyjnego – bonu rozwojowego

- 1) W celu skrócenia procedur dla przedsiębiorców Podmiotowy System Finansowania realizowany będzie z wykorzystaniem elektronicznego znaku legitymacyjnego. Znaki legitymacyjne, zwane dalej **bonami rozwojowymi** stanowią dokument zapewnienia płatności zarówno dla przedsiębiorcy otrzymującego dofinansowanie, jak i dla usługodawcy usługi rozwojowej, który:
 - a) zostanie odpowiednio zabezpieczony przed sfalszowaniem oraz defraudacją,
 - b) umożliwi identyfikację osób korzystających ze wsparcia w projekcie przez usługodawcę,
 - c) umożliwi bieżący monitoring zrealizowanej ilości godzin szkoleniowych,
 - d) umożliwi przekazanie płatności za zrealizowane usługi po dokonaniu rozliczenia,
 - e) zabezpieczy środki publiczne przed nadużyciami ze strony uczestników projektu oraz usługodawców.

Bezpieczeństwo systemu:

Beneficjent (operator) jest zobowiązany do określenia i opisanie w treści wniosku o dofinansowanie rodzaju planowanego do zastosowania elektronicznego bonu rozwojowego oraz standardów (narzędzi, metod) służących jego zabezpieczeniu przed sfalszowaniem oraz defraudacją, w tym w szczególności uniemożliwiających wielokrotne użycie tego samego bonu w rozliczeniu różnych usług rozwojowych. W treści wniosku konieczne jest ujęcie także oświadczenia dotyczącego spełnienia przez system minimalnych wymogów dotyczących zapewnienia gotowości do reakcji na sytuacje nadzwyczajne (o których mowa poniżej), a także opisanie procedury zgłaszania problemów oraz reakcji na zgłoszone problemy (w tym w szczególności planowane kanały komunikacji).

Planowany system elektroniczny w ramach PSF będzie wykorzystywał technologie i narzędzia zapewniające stabilność, wydajność, skalowalność oraz bezpieczeństwo. System zapewni odpowiednią walidację, a także bezpieczne mechanizmy szyfrowania przesyłanych danych i autoryzacji użytkowników.

Ponadto z punktu widzenia wymagań prawnych system będzie spełniał warunki określone, w szczególności ustawą o ochronie danych osobowych oraz rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności.

Za ewentualne nieprawidłowości w wydatkowaniu środków finansowych z RPO WM wynikające z faktu wykorzystania elektronicznych bonów rozwojowych niezgodnie z przeznaczeniem lub w sposób niezgodny z określonymi zasadami odpowiada materialnie beneficjent (operator).

Gotowość do reakcji na sytuacje nadzwyczajne:

Przed rozpoczęciem realizacji wsparcia dla MŚP i ich pracowników – beneficjent (operator) jako ostateczny dostawca systemu niezbędnego do zastosowania elektronicznego bonu rozwojowego jest zobowiązany do opracowania procedur postępowania na wypadek niedostępności systemu, podejrzenia kompromitacji tożsamości itp. Konieczne jest zatem określenie przez beneficjenta (operatora) planowanych warunków umowy SLA z zastrzeżeniem ujęcia w niej co najmniej następujących warunków:

- dostępność systemu: przez całą dobę w ciągu roku
- maksymalna liczba krytycznych awarii w ciągu roku uniemożliwiających działanie systemu: 2
- maksymalny czas na przywrócenie pełnej funkcjonalności systemu: 24 godziny

Szczegółowe procedury postępowania na wypadek niedostępności systemu oraz warunki umowy SLA, o których mowa wyżej podlegają zatwierdzeniu przez IP na wstępnym etapie realizacji projektu.

Proponowany system elektroniczny zapewnia dostępność instrukcji dla użytkownika uwzględniających przyjęte i zatwierdzone przez IP procedury.

- 2) Zastosowanie znaków legitymacyjnych (bonów rozwojowych) ma na celu:
 - a) ograniczenie biurokracji dla przedsiębiorcy do trzech kroków: wypełnienie zgłoszenia, zawarcie umowy, skorzystanie z usługi rozwojowej – pozostałe elementy, w tym rozliczenie realizowane są przez beneficjenta (operatora) i usługodawcę;
 - b) udzielenie wsparcia w terminie 10 dni roboczych od momentu złożenia przez przedsiębiorcę poprawnie wypełnionych oraz kompletnych dokumentów zgłoszeniowych, bez generowania nadmiernych kosztów po stronie administracji;
 - c) zwiększenie elastyczności przedsiębiorcy w zakresie wykorzystania dofinansowania – w momencie zawierania umowy, MŚP nie musi znać szczegółów dotyczących uczestnictwa w usługach (kto, gdzie i z jakiej usługi skorzysta), zamawia jedynie potrzebną ilość bonów odpowiadającą ilości godzin usług rozwojowych;
 - d) wydatkowanie środków publicznych dopiero po wywiązaniu się przez uczestników systemu (MŚP, usługodawcy) ze wszystkich obowiązków wynikających z PSF;
 - e) zabezpieczenie celowości wydatkowania środków – bony można wykorzystać tylko i wyłącznie na ściśle określoną usługę (warunki określone w umowie) z Bazy Usług Rozwojowych (zwanego dalej BUR);
 - f) poinformowanie w prosty sposób usługodawców z BUR (RUR) o zasadach rozliczania (np. poprzez ogólnie dostępną instrukcję zawierającą co najmniej: wzór i zabezpieczenia bonów rozwojowych w ramach PSF, informację o sposobie akceptacji bonów przez usługodawców; informację o sposobie rozliczania bonów (pieczętowanie bonów, wystawianie FV/rachunku za zrealizowaną usługę rozwojową, przygotowanie kompletu dokumentów niezbędnych do rozliczenia, przekazanie dokumentów do rozliczenia do beneficjenta (operatora));
 - g) przeniesienie ciężaru rozliczeń na usługodawcę i beneficjenta (operatora), zdejmując tym samym ten obowiązek z przedsiębiorcy;
 - h) prostą identyfikację klienta przez usługodawców.

- 3) Dopuszcza się również stosowanie bonu rozwojowego w formie papierowej, jeśli forma ta będzie efektywniejsza kosztowo od formy elektronicznej.
- 4) Zastosowanie w ramach PSF bonów rozwojowych wymaga od beneficjenta (operatora) przygotowania projektu graficznego bonów wraz z zabezpieczeniami, zgodnie z następującymi warunkami:
 - jakość papieru oraz nadruk na bonie będą wystarczające, aby bon mógł być wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem oraz archiwizowany przez okres 10 lat od dnia zakończenia projektu (w przypadku stosowania bonów papierowych);
 - bon zostanie oznaczony co najmniej w następujący sposób:
 - Strona pierwsza:
 - tytuł: Bon rozwojowy;
 - logotypy (kolorowe lub monochromatyczne): EFS zgodne z wymaganiami Unii Europejskiej oraz Województwa Małopolskiego,
 - informacja dotycząca okresu ważności bonu,
 - dane identyfikacyjne uczestnika projektu umożliwiające usługodawcy weryfikację właściciela bonów.
 - Strona druga (dot. bonów papierowych):
 - miejsce na ew. pieczęć akceptanta (usługodawcy);
 - miejsce na nazwisko i podpis przedstawiciela usługodawcy.

3. Jednostka oraz wartość bonu rozwojowego

- 1) Usługi rozwojowe rozliczane za pomocą bonów rozwojowych dzielą się na trzy kategorie usług:
 - a) usługi szkoleniowe (szkolenia, studia podyplomowe, e-learning);
 - b) usługi doradcze (doradztwo, mentoring, facylitacja, coaching);
 - c) usługi jednorazowe (egzamin).
- 2) Jednostką odpowiadającą wartości 1 bonu rozwojowego jest:
 - a) w przypadku usług szkoleniowych – 1 godzina usługi = 1 bon rozwojowy;
 - b) w przypadku usług doradczych – $\frac{1}{2}$ godziny usługi = 1 bon rozwojowy (na podstawie wstępnego rozeznania cen usług doradczych dostępnych na rynku można uznać, że usługa doradcza będzie dwa razy droższa od usługi szkoleniowej, w związku z czym 1 godzina usługi doradczej będzie rozliczana 2 bonami rozwojowymi).
 - c) w przypadku usług jednorazowych tj. egzamin – ilość jednostek dla poszczególnej usługi ustalana jest wg algorytmu: całkowita cena usługi / 45 zł np. egzamin o wartości 1 350 zł będzie rozliczany 30 bonami rozwojowymi o wartości 45 zł.
- 3) Wartość bonu stanowi wysokość nominalną znaku legitymacyjnego, która odpowiada określonej jednostce rozliczanej w ramach PSF (opis w ppkt 2) powyżej). Dla wszystkich kategorii usług zakłada się stosowanie jednego rodzaju bonu rozwojowego o wartości 45 zł, wyliczonej na podstawie badania przeprowadzonego przez Centrum Doradztwo Strategicznego, stanowiącego załącznik nr 2, przy czym:
 - w przypadku usług szkoleniowych, 1 usługa np. 10 godzinna rozliczana będzie krotnością zrealizowanych godzin szkoleniowych (10 godzin = 10 bonów o wartości 45 zł);
 - w przypadku usług doradczych, 1 usługa np. 10 godzinna rozliczana będzie dwukrotnością zrealizowanych godzin doradczych (10 godzin = 20 bonów o wartości 45 zł);

- w przypadku usług jednorazowych (egzamin), 1 usługa rozliczana będzie ilością bonów wyliczoną wg algorytmu opisanego w ppkt 2 c).
- 4) Zgodnie z Wytycznymi metodologia zawiera jedynie uśrednioną wartość kosztu usługi, bez innych kosztów niezwiązanych bezpośrednio z jej realizacją tj. utraconych korzyści po stronie przedsiębiorcy (np. kosztów wynagrodzenia pracownika). W powyższych kalkulacjach uwzględniony jest również wymagany wkład własny MŚP. Metodologia może ulegać zmianie w wyniku modyfikacji zasad podmiotowego finansowania usług lub zmieniającej się sytuacji rynkowej. W takiej sytuacji wymagać ona będzie zatwierdzenia przez IP.
Metodologia zawiera również ustalenie minimalnych wartości jednostek dla poszczególnych usług rozwojowych rozliczanych 1 bonem rozwojowym, w celu uniknięcia sytuacji, w której z czasem mogłoby dochodzić do „dumpingowania” cen usług (zaniżania cen poniżej kosztów).
- 5) W związku z tym, że poziom dofinansowania kosztów pojedynczej usługi rozwojowej (np. usługi doradczej lub szkoleniowej rozumianej jako jedna zamknięta forma wsparcia) co do zasady nie przekracza 50% kosztów usługi rozwojowej, 1 bon rozwojowy o wartości 45 zł rozliczany jest w 50% ze środków dotacji (22,50 zł) a w 50% ze środków własnych MŚP (22,50 zł).
- 6) W przypadku poziomu dofinansowania usługi rozwojowej na poziomie 80%, w odniesieniu do:
- a) pracowników powyżej 50 roku życia;
 - b) pracowników o niskich kwalifikacjach;
 - c) przedsiębiorstw wysokiego wzrostu;
 - d) przedsiębiorstw z branż/sektorów wysokiego wzrostu;
 - e) usług rozwojowych mających na celu zdobycie lub potwierdzenie kwalifikacji, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji,
- udział środków publicznych i prywatnych w rozliczaniu 1 bonu rozwojowego o wartości 45 zł będzie proporcjonalny do przyznanego poziomu dofinansowania oraz wymaganego wkładu własnego.
- 7) Udzielanie dofinansowania na ustaloną wartość bonu stanowiącą maksymalny limit kwotowy za poszczególne jednostki rozliczeniowe usług rozwojowych ma na celu:
- a) wypłatę racjonalnej kwoty dofinansowania, w przypadku usług o zawyżonej cenie. W konsekwencji nie ma konieczności wprowadzania żadnych innych mechanizmów zabezpieczających środki publiczne. Racjonalność wydatków jest ustalana na poziomie metodologii wyliczania wartości bonu i limitu kwotowego za daną jednostkę;
 - b) dofinansowanie usług rozwojowych do poziomu przyznanego dofinansowania dla 1 jednostki usługi rozwojowej. Pozostałą część kosztu usługi rozwojowej pokrywa przedsiębiorca z wkładu własnego (w tym z wkładu wpłaconego do beneficjenta (operatora) na zakup bonów), co ma pozytywny wpływ na racjonalność decyzji o wyborze usługi rozwojowej z bazy ofert BUR (RUR);
 - c) zapobieganie pojawianiu się defraudacji w wyniku „zmowy firm” oraz innym niepożądanym zjawiskom np. „windowaniu cen za usługi”;
 - d) uproszczenie systemu PSF dla jego użytkowników, w tym dla administracji, która zarządza alokacją (wiadomo z góry, ile godzin usług zakupimy w ramach dofinansowania – bardzo prosty mechanizm liczenia efektywności kosztowej) oraz dla usługodawców oraz MŚP – jasne i prosto określone zasady działania.

4. Ilość bonów przypadająca na jedno przedsiębiorstwo

- 1) Zasady określania ilości bonów możliwych do emisji w ramach RPO WM 2014-2020 oraz ilości przypadających na MŚP i jednego pracownika MŚP:
 - a) Określanie ilości bonów możliwych do emisji jest ilorazem wysokości dofinansowania planowanego do przekazania MŚP w danym konkursie (edycji PSF) i wartości bonu rozwojowego.
 - b) Ilość bonów w danej edycji ma zapewnić realizację minimalnych wartości wskaźników związanych z tą edycją. Przedsiębiorca po zakwalifikowaniu do systemu otrzymuje limit podstawowy bonów - minimum 160 bonów oraz limit dodatkowy – w zależności od wielkości MŚP, które może zamawiać jednorazowo lub w dogodnych dla siebie sekwencjach, pod warunkiem dostępności środków. Zamawiane bony mają określoną datę ważności związaną z cyklem rozliczania bonów np. 1 rok kalendarzowy lub rozliczeniowy (np. od czerwca danego roku do czerwca roku kolejnego, co jest korzystne w przypadku wykorzystywania bonów przez MŚP np. na realizację studiów podyplomowych). Przedsiębiorca w danym cyklu będzie mógł zwrócić niewykorzystane bony w określonym w umowie terminie.
 - c) Zwrot wkładu własnego jest możliwy jedynie po zwróceniu bonów niewykorzystanych. Zwrot bonów po wskazanym w umowie terminie będzie związany z potrąceniem opłaty manipulacyjnej określonej przez operatora.
 - d) W przypadku projektów w których planowana kwota dofinansowania będzie niższa niż wartość dofinansowania określona w Regulaminie konkursu operator musi zachować limity bonów, maksymalną kwotę dofinansowania oraz co najmniej strukturę zrekrutowanych MŚP zgodnie z poniższą tabelą:

Limit	Wielkość MŚP (liczba pracowników)	Limit podstawowy	Limit dodatkowy	Maksymalna kwota dofinansowania dla jednego MŚP w PLN	Udział poszczególnych MŚP w liczbie wszystkich MŚP objętych wsparciem przez operatora
A	Samozatrudniony	160	0	5 760,00	13%
B	1 - 3 pracowników	160	80	8 640,00	22%
C	4 - 9 pracowników	160	160	11 520,00	
D	10 - 19 pracowników	160	320	17 280,00	33%
E	20 - 49 pracowników	160	640	28 800,00	
F	50 - 99 pracowników	160	1280	51 840,00	21%
G	100 - 249 pracowników	160	2560	97 920,00	

*Udział poszczególnych MŚP celowo nie sumuje się do 100%, Beneficjent ma także do dyspozycji wolną pulę bonów.

Przyznawanie limitu podstawowego i dodatkowych odbywa się zgodnie z następującymi zasadami:

- Limity bonów przyznawane są według kolejności zgłoszeń MŚP do systemu PSF.
- Zgłoszenie błędne jest odrzucane a MŚP otrzymuje informację o niepoprawnie wypełnionych elementach.
- Zgłoszenie poprawne jest zatwierdzane i tożsame z przyznaniem maksymalnej ilości bonów możliwych do wykorzystania w danej edycji (limitu podstawowego oraz limitu dodatkowego łącznie).
- Limit podstawowy jest równoważny limitowi A dla przedsiębiorców samozatrudnionych i jest przyznawany każdemu MŚP zakwalifikowanemu do wsparcia.
- Limit dodatkowy B-G jest związany z wielkością przedsiębiorstwa i jest przyznawany MŚP automatycznie, o ile nie została wyczerpana dostępna w ramach danego limitu dodatkowego ilość miejsc.
- Przedsiębiorca przyznany limit bonów może wykorzystywać w sekwencjach poprzez wielokrotne składanie zamówienia.

Szczegółowy sposób rekrutacji oraz wielkość limitów dla poszczególnych przedsiębiorców ostatecznie przedstawia beneficjent (operator) do zatwierdzenia IP na etapie wdrażania projektu.

5. Rekrutacja MŚP do systemu PSF

- 1) Zgłoszenie MŚP do systemu PSF następuje z wykorzystaniem komunikacji elektronicznej/on-line, co stanowi istotny warunek uproszenia procedur aplikowania o wsparcie. Dotyczy to zarówno etapu ubiegania się o środki (przedłożenie formularza zgłoszeniowego, zawarcie umowy wsparcia np. przy wykorzystaniu profilu zaufanego w ramach e-puap) jak również etapu realizacji usług i ich rozliczania.
- 2) Weryfikacja i zatwierdzenie dokumentów zgłoszeniowych oraz podpisanie umowy wsparcia z przedsiębiorcą następuje w terminie do 10 dni roboczych od dnia złożenia przez przedsiębiorcę poprawnie wypełnionych oraz kompletnych dokumentów zgłoszeniowych.
- 3) Proces rekrutacji obejmuje:
 - a) nabór zgłoszeń MŚP do systemu PSF;
 - b) weryfikację zgłoszeń;
 - c) w przypadku poprawnych zgłoszeń, przyznanie stosownych limitów (podstawowego i dodatkowego);
 - d) zawarcie umowy dofinansowania zawierającej następujące elementy: przedmiot umowy (przyznaną kwotę dofinansowania oraz limit bonów), warunki udzielenia dofinansowania, warunki wykorzystania dofinansowania, zasady rozliczania bonów rozwojowych, sankcje w przypadku niewłaściwego wykorzystania dofinansowania, warunki kontroli, audytu i ewaluacji, warunki ochrony danych osobowych;
 - e) wpłatę przez MŚP wkładu własnego w kwocie stanowiącej 50% wartości zamawianych bonów rozwojowych;
 - f) przekazanie bonów rozwojowych do MŚP.
- 4) Weryfikacja zgłoszeń do Systemu PSF obejmuje:

- a) weryfikację dotyczącą wnioskującego (przedsiębiorstwa) w następującym zakresie:
- stwierdzenia, że jest to MŚP (w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia KE 651/2014);
 - oceny spełnienia warunków dotyczących możliwości udzielenia pomocy de minimis lub pomocy publicznej na szkolenia i pomocy publicznej na usługi doradcze (w przypadku pomocy publicznej należy określić dopuszczalną intensywność pomocy);
 - oceny spełnienia innych warunków udziału w PSF tj. stwierdzenia, czy MŚP wnioskujące o bony rozwojowe jest przedsiębiorstwem wysokiego wzrostu lub przedsiębiorstwem z branż/sektorów wysokiego wzrostu, wskazanych w Załączniku nr 1 (wówczas poziom dofinansowania wynosi 80%) oraz czy jest przedsiębiorcą, który uzyskał wsparcie w postaci analizy potrzeb rozwojowych lub planów rozwoju w ramach działania 2.2 PO WER (wówczas poziom dofinansowania nie ulega zmianie tj. wynosi 50%, ale proces rekrutacji tj. weryfikacja zamówienia na bony, przyznanie stosownych limitów bonów, zawarcie umowy dofinansowania i przekazanie bonów powinien być przeprowadzony poza kolejnością.
- b) weryfikację dotyczącą zamawianych bonów rozwojowych (poziomu dofinansowania) w następującym zakresie:
- zgodności ilości zamawianych bonów z limitami określonymi dla konkretnego MŚP;
 - ilości deklarowanych bonów dla pracowników w wieku 50 lat i więcej, dla pracowników o niskich kwalifikacjach (wówczas poziom dofinansowania wynosi 80%) i przeznaczonych na usługi rozwojowe mające na celu zdobycia lub potwierdzenie kwalifikacji, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji;

Weryfikacja spełnienia powyższych warunków odbywa się na podstawie oświadczeń MŚP złożonych w formularzu Zamówienia bonów.

5) Kwalifikacja MŚP odbywa się zgodnie z następującą procedurą:

- a) wypełnienie przez MŚP formularza elektronicznego/on-line zawierającego informacje o firmie (w tym m.in. o preferowanych grupach docelowych dot. przedsiębiorstwa lub jego pracowników), udzielonej pomocy de minimis lub publicznej na szkolenia i usługi doradcze, kwalifikowalności/niekwalifikowalności podatku VAT, oraz ilości zamawianych bonów dofinansowywanych w 50% i w 80%;
- b) weryfikacja formularza przez beneficjenta (operatora):
- w przypadku, gdy formularz jest poprawny, MŚP zostaje zakwalifikowany do systemu PSF a następnie otrzymuje numer subkonta do wpłaty wkładu własnego;
 - w przypadku, gdy formularz jest błędny, zgłoszenie zostaje odrzucone a przedsiębiorca otrzymuje informację o błędach. Ponowne przesłanie poprawionego formularza (możliwość zapisania wersji) traktowane jest jako nowe zgłoszenie, co ułatwi określenie statusu zgłoszenia i spowoduje, że miejsca w systemie nie będą blokowane;
- c) zawarcie umowy dofinansowania (poprawne zgłoszenie stanowi załącznik do umowy). Beneficjent (operator) zobowiązany jest do poinformowania

MŚP o zawarciu umowy (po podpisaniu przez obydwie strony) i konieczności dokonania wpłaty wkładu własnego w określonym terminie. Jeżeli wkład własny nie zostanie wpłacony przez MŚP w terminie do 10 dni od zawarcia umowy (liczy się data uznania rachunku beneficjenta (operatora) wygasa ona automatycznie (umożliwia to sprawne i szybkie zarządzanie umowami oraz nie blokowanie miejsc w systemie);

- d) nadanie ID wsparcia;
 - e) przesłanie bonów do MŚP - od tego momentu przedsiębiorca może korzystać z usług rozwojowych.
- 6) W sytuacji zwiększenia poziomu dofinansowania do kosztów usługi do 80%, wystąpią trzy przypadki preferencji, które należy uwzględnić na etapie zawierania umowy:
- a) Przedsiębiorstwo z preferowanej grupy tj. przedsiębiorstwo wysokiego wzrostu lub przedsiębiorstwo z branż/sektorów wysokiego wzrostu (weryfikacja i informacja o poziomie dofinansowania dokonywana jest na etapie rekrutacji) – w takim przypadku, w umowie określa się właściwy poziom dofinansowania tj. przy wartości bonu 45 zł dofinansowanie stanowi 36 zł a wkład własny 9 zł (oznacza to, że dofinansowanie jest na poziomie 80%);
 - b) Pracownicy z preferowanej grupy tj. pracownicy w wieku 50 lat i więcej lub pracownicy o niskich kwalifikacjach;
- oraz
- c) wybór usług rozwojowych mających na celu zdobycie lub potwierdzenie kwalifikacji, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji¹.

W przypadku b i c, przedsiębiorca na etapie zawierania umowy wskazuje, jaką część otrzymanego limitu (ilości bonów) chce przeznaczyć na usługi dla pracowników lub na usługi wymienione w ppkt c, a następnie w umowie wskazuje limit bonów z dofinansowaniem na poziomie 80%. W powyższej sytuacji, określona zostanie przez przedsiębiorcę i wpisana do umowy:

- max ilość bonów o wartości np. 45 zł, w ramach której 36 zł stanowi dofinansowanie a 9 zł wkład własny. Jednak, aby otrzymać bony przedsiębiorca zobowiązany jest do wpłaty wkładu własnego na poziomie 50% wartości zamawianych bonów (22,50 zł x ilość bonów). Oznacza to, że w przypadku skorzystania z dofinansowania na poziomie 80%, po zweryfikowaniu tego faktu na etapie rozliczenia, MŚP otrzyma na konto zwrot części wpłaconego wkładu własnego czyli 13,50 zł (22,50 zł – 9 zł = 13,50 zł). Przy wpłacie wkładu własnego na poziomie 50% MŚP będzie miał możliwość wykorzystania bonów z limitem 80% na szkolenia dla innych pracowników (50%), nieuprawnionych do otrzymania wyższego dofinansowania;
- ilość bonów o wartości np. 45 zł, w ramach której 22,50 zł stanowi dofinansowanie a 22,50 zł wkład własny, który należy wpłacić, aby otrzymać bony. Oznacza to, że dofinansowanie jest na poziomie 50%.

Przedsiębiorca decyduje o sposobie wykorzystania bonów, natomiast na etapie rozliczenia dokonywana jest weryfikacja ww. limitów. MŚP nie może rozliczyć więcej bonów z wyższym poziomem dofinansowania, niż określono w umowie, ale może rozliczyć ich mniej (np. w sytuacji, gdy mniejsza ilość pracowników 50+ lub pracowników

¹ Usługi rozwojowe mające na celu zdobycie lub potwierdzenie kwalifikacji są odpowiednio oznaczone w BUR (RUR).

o niskich kwalifikacjach uczestniczyła w usługach niż założono na etapie podpisywania umowy). Ostatecznie, przy tak skonstruowanej umowie może się zdarzyć, że MŚP rozliczy wszystkie bony dofinansowane na poziomie 50%.

Szczegółowy sposób rekrutacji przedsiębiorców ostatecznie przedstawia beneficjent (operator) do zatwierdzenia IP na etapie wdrażania projektu.

6. Rozliczanie usług rozwojowych zrealizowanych w ramach PSF

- 1) *Weryfikacja i zatwierdzenie dokumentów rozliczeniowych przedkładanych przez usługodawców w postaci elektronicznej/on-line następuje bez zbędnej zwłoki, tj. w możliwie najkrótszym terminie, określonym w umowie o dofinansowanie zawartej z beneficjentem (operatorem) realizującym projekt PSF.*
- 2) Rozliczenie usługi rozwojowej zrealizowanej w ramach PSF dokonywane jest po weryfikacji spełnienia następujących warunków, szczegółowo opisanych w procedurach beneficjenta (operatora) w zakresie mechanizmu dystrybucji środków:
 - a) *zgłoszenie na usługę rozwojową zostało zrealizowane za pośrednictwem BUR (RUR) – weryfikacja ID wsparcia;*
 - b) *wydatek został rzeczywiście poniesiony na zakup usługi rozwojowej (weryfikacja na podstawie FV/rachunku od instytucji szkoleniowej/doradczej oraz zaświadczenia o ukończeniu usługi rozwojowej);*
 - c) *wydatek został prawidłowo udokumentowany (zgodnie z instrukcją rozliczania przygotowaną przez beneficjenta (operatora));*
 - d) *usługa rozwojowa została zrealizowana zgodnie z założeniami, tj. zgodnie z programem, formą, na warunkach i w wymiarze czasowym określonym w Karcie Usługi BUR (RUR);*
 - e) *usługa zakończyła się wypełnieniem ankiety oceniającej usługi rozwojowe w BUR (RUR), zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych;*
- 3) Rozliczenie uzależnione jest od możliwego maksymalnego dofinansowania usługi dla konkretnego MŚP lub konkretnego pracownika (osoby w wieku 50 lat i więcej lub o niskich kwalifikacjach) bez względu na faktyczną wysokość wkładu własnego MŚP wpłacaną do beneficjenta (operatora) na etapie zakupu bonów (zawsze 50% wartości zamawianych bonów).
- 4) Rozliczenie bonów dokonywane jest do wysokości kosztów rzeczywistych usługi (w ramach pomocy de minimis i pomocy publicznej na szkolenia i usługi doradcze) i wartości bonu oraz powinno uwzględniać fakt, że koszt usługi rozwojowej może zawierać podatek od towarów i usług (VAT) wyłącznie w przypadku, gdy został on faktycznie poniesiony przez przedsiębiorcę oraz przedsiębiorca nie ma prawnej możliwości jego odzyskania. Jeśli usługa nie jest zwolniona z VAT, a MŚP ma możliwość jego odzyskania (przy rozliczeniu brane jest pod uwagę oświadczenie przedsiębiorcy w zakresie możliwości odzyskania VAT stanowiące załącznik do umowy) – wówczas do rozliczenia brana jest cena netto za godzinę usługi (określona w karcie usługi w BUR (RUR)). Usługodawcy wypłacana jest kwota brutto – kwota netto z dofinansowania i wkładu własnego przedsiębiorcy (w % zgodnym z zawartą umową) oraz podatek VAT z pozostałego wkładu własnego przedsiębiorcy.
- 5) Rozliczenie kosztów egzaminu możliwe jest wyłącznie w ramach pomocy de minimis.

6) W przypadku pomocy de minimis bonu rozwojowe rozliczane są po kosztach rzeczywistych do maksymalnej wartości bonu wyliczonej na podstawie stosownej metodologii.

a) Przykłady rozliczenia usługi rozwojowej zrealizowanej w ramach udzielonej pomocy de minimis, przy dofinansowaniu na poziomie 50% i wartości bonu w wysokości 45 zł, w tym max. 22,50 zł ze środków dotacji i 22,50 zł z wkładu własnego MŚP:

Przykład 1

Założenia: Maksymalna wartość bonu 45 zł/godzinę

Ilość zakupionych bonów: 10

Wpłacony wkład własny: 50%, tj. 225 zł

Koszt usługi z BUR (RUR) dla 1 osoby: 600 zł /10 godzin

Możliwy % dofinansowania dla MŚP: 50%

Po zawarciu umowy MŚP wpłaca wkład własny w wysokości 50% wartości zamawianych bonów, wybiera usługę 10 godzinną za 600 zł tj. 60 zł/h. Na jej realizację ma do dyspozycji 10 bonów o wartości 450 zł. Musi więc wpłacić do usługodawcy zaliczkę na brakujące 150 zł.

Beneficjent (operator) po otrzymaniu rozliczenia od usługodawcy weryfikuje dokumenty i dokonuje następującego rozliczenia:

Kwota uregulowana przez beneficjenta (operatora) przekazana instytucji szkoleniowej: 450 zł, w tym:

- kwota dotacji: 225 zł (22,50 zł x 10 h),
- kwota wkładu własnego MŚP: 225 zł (22,50 zł x 10 h).

Przykład 2

Założenia: Maksymalna wartość bonu 45 zł/godzinę

Ilość zakupionych bonów: 10

Wpłacony wkład własny: 50%, tj. 225 zł

Koszt usługi z BUR (RUR) dla 1 osoby: 400 zł /10 godzin

Możliwy % dofinansowania dla MŚP: 50%

Po zawarciu umowy MŚP wpłaca wkład własny w wysokości 50% wartości zamawianych bonów, wybiera usługę 10 godzinną za 400 zł tj. 40 zł/h. Na jej realizację ma do dyspozycji 10 bonów o wartości 450 zł.

Beneficjent (operator) po otrzymaniu rozliczenia weryfikuje dokumenty i dokonuje następującego rozliczenia:

Kwota uregulowana przez beneficjenta (operatora) przekazana instytucji szkoleniowej: 400 zł, w tym:

- kwota dotacji: 200 zł (50% tj. 20 zł x 10 h),
- kwota wkładu własnego MŚP: 200 zł (50% tj. 20 zł x 10 h).

Kwota nadpłaconego wkładu własnego zwrócona MŚP: 25 zł (2,50 zł x 10 bonów).

b) Przykłady rozliczenia usługi rozwojowej zrealizowanej w ramach udzielonej pomocy de minimis, przy dofinansowaniu na poziomie 80% i wartości bonu w wysokości 45 zł, w tym max. 36 zł ze środków dotacji i 9 zł z wkładu własnego MŚP:

Przykład 1

Założenia: Maksymalna wartość bonu 45 zł/godzinę

Ilość zakupionych bonów: 10

Wpłacony wkład własny: 50%, tj. 225 zł

Koszt usługi z BUR (RUR) dla 1 osoby: 600 zł /10 godzin

Możliwy % dofinansowania dla MŚP: 80%

Po zawarciu umowy MŚP wpłaca wkład własny w wysokości 50% wartości zamawianych bonów, wybiera usługę 10 godzinną za 600 zł tj. 60 zł/h. Na jej realizację ma do dyspozycji 10 bonów o wartości 450 zł. Musi więc wpłacić do usługodawcy zaliczkę na brakujące 150 zł.

Beneficjent (operator) po otrzymaniu rozliczenia od usługodawcy weryfikuje dokumenty i dokonuje następującego rozliczenia:

Kwota uregulowana przez beneficjenta (operatora) przekazana instytucji szkoleniowej: 450 zł, w tym:

- kwota dotacji: 360 zł (80% tj. 36 zł x 10 h),
- kwota wkładu własnego MŚP: 90 zł (20% tj. 9 zł x 10 h).

Kwota nadpłaconego wkładu własnego zwrócona MŚP: 135 zł (22,50 zł - 9 zł x 10 bonów).

Przykład 2

Założenia: Maksymalna wartość bonu 45 zł/godzinę

Ilość zakupionych bonów: 10

Wpłacony wkład własny: 50%, tj. 225 zł

Koszt usługi z BUR (RUR) dla 1 osoby: 350 zł /10 godzin

Możliwy % dofinansowania dla MŚP: 80%

Po zawarciu umowy MŚP wpłaca wkład własny w wysokości 50% wartości zamawianych bonów, wybiera usługę 10 godzinną za 350 zł tj. 35 zł/h. Na jej realizację ma do dyspozycji 10 bonów o wartości 450 zł.

Beneficjent (operator) po otrzymaniu rozliczenia weryfikuje dokumenty i dokonuje następującego rozliczenia:

Kwota uregulowana przez beneficjenta (operatora) przekazana instytucji szkoleniowej: 350 zł, w tym:

- kwota dotacji: 280 zł (80% tj. 28 zł x 10 h),
- kwota wkładu własnego MŚP: 70 zł (20% tj. 7 zł x 10 h).

Kwota nadpłaconego wkładu własnego zwrócona MŚP: 155 zł (22,50 zł – 7 zł x 10 bonów).

- 7) W przypadku, gdy jeden przedsiębiorca przekroczył dozwolony limit pomocy de minimis, o którym mowa w art. 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013, może być mu udzielana pomoc publiczna na szkolenia (zgodnie z art. 31 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014) lub pomoc publiczna na usługi doradcze (zgodnie z art. 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014). Wkład prywatny wnoszony przez przedsiębiorcę zgodnie z intensywnością pomocy określonej w art. 18 ust. 2 oraz w art. 31 ust. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 wyliczany jest w odniesieniu do kosztów usługi rozwojowej objętych dofinansowaniem, zgodnie z warunkami o których mowa w pkt II.1 pkt 6 (tj. dofinansowanie co do zasady 50% lub w przypadku wskazanych w Koncepcji grup przedsiębiorstw/pracowników i rodzajów usług – 80%). Wkład ten podlega

sumowaniu z kosztami usługi rozwojowej, które nie zostały objęte niniejszym dofinansowaniem.

III. Realizacja PSF z wykorzystaniem bonów rozwojowych przez beneficjenta (operatora)

1. Wsparcie dla MŚP udzielane za pośrednictwem beneficjenta (operatora) jest zgodne z zasadami określonymi w niniejszym dokumencie oraz w:
 - a) Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020,
 - b) Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 (marzec 2015),
 - c) Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020,
 - d) Podręczniku kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach RPO WM na lata 2014-2020. Wytyczne programowe Instytucji Zarządzającej RPO WM 2014-2020.
2. W ramach projektu PSF beneficjent (operator) zobowiązany jest do realizacji następujących działań:
 - 1) Uruchomienie systemu PSF – maksymalny dopuszczalny termin na umożliwienie przedsiębiorcom zamawiania bonów rozwojowych to 3 miesiące licząc od dnia zawarcia umowy. W ramach tego etapu działań Beneficjent (Operator) ma:
 - a) przygotować dokumenty niezbędne do wdrożenia PSF takie jak: procedury beneficjenta (operatora) opisujące przebieg poszczególnych procesów związanych z dystrybucją środków; szczegółowy sposób rekrutacji oraz wielkość limitów dla poszczególnych przedsiębiorców; przewodnik dla MŚP i instytucji szkoleniowych/doradczych dotyczący sposobu księgowania przepływów finansowych w ramach PSF; umowę dofinansowania usług rozwojowych dla MŚP, instrukcję rozliczania usług rozwojowych dla instytucji szkoleniowych/doradczych, które będą podlegały ocenie i akceptacji IP. Wzory analogicznych dokumentów opracowanych i wykorzystywanych w ramach pilotażowego projektu PFK – Podmiotowe finansowanie kształcenia, dostępne są na stronie www.bonyszkoleniowe.pl. Beneficjent jest zobowiązany także przygotować i przekazać do zatwierdzenia procedury i warunki o których mowa w rozdziale II, pkt 2, ppkt 1.
 - b) zapewnić obsługę MŚP gwarantującą powszechny i równy dostęp wszystkim zainteresowanym do informacji o PSF, tj. indywidualne konsultacje (osobiste lub przy użyciu środków audiowizualnych np. poprzez punkt obsługi przedsiębiorcy, telefoniczne biuro obsługi klienta itp.), w ramach których przedsiębiorca otrzyma pomoc w wypełnieniu dokumentów zgłoszeniowych do systemu PSF; informację o uprawnieniach i zobowiązaniach wynikających z uczestnictwa w ww. systemie; informację o jego kluczowych elementach, ważnych z punktu widzenia MŚP.
 - c) przygotować projekt graficzny, emitować i dystrybuować bony do odbiorców wsparcia.
 - 2) Nabór i rekrutacja MŚP – beneficjent (operator) prowadzi rekrutację w sposób ciągły z zastrzeżeniem, iż w zrekrutowanej grupie uczestników projektu (MŚP) musi być zachowana co najmniej proporcja określona w cz. II, ust. 4, pkt 1 ppkt d.

Sposób prowadzenia rekrutacji będzie podlegał ocenie na etapie wyboru projektu.

- 3) Udzielanie MŚP dofinansowania na usługi rozwojowe w wysokości 50% wartości zamawianych bonów, z wyłączeniem preferowanych grup docelowych i usług, dla których dofinansowanie może wynieść 80% wartości zamawianych bonów.
- 4) Realizacja PSF, zgodnie z obowiązującymi Wytycznymi oraz zgodnie z umową zawartą z Instytucją Pośredniczącą, uwzględniającą minimum:
 - a) prowadzenie obsługi, o której mowa w punkcie dotyczącym uruchomienia systemu;
 - b) informowanie usługodawców, którzy są w BUR (RUR) o zasadach i wymaganiach związanych z rozliczaniem bonów, w tym w szczególności o sposobie weryfikacji, czy bon przedstawiany przez MŚP jest prawidłowy (np. za pomocą instrukcji);
 - c) przyjmowanie i weryfikowanie zgłoszeń MŚP pod kątem możliwości udzielenia im wsparcia w ramach systemu PSF;
 - d) informowanie MŚP prowadzących działalność gospodarczą na terenie wykraczającym poza obszar województwa oraz korzystających ze wsparcia w ramach różnych projektów PSF o braku możliwości podwójnego finansowania usług rozwojowych oraz wprowadzenie w tym zakresie odpowiednich mechanizmów kontrolnych;
 - e) zawieranie umów dofinansowania i udzielanie pomocy de minimis lub pomocy publicznej oraz wydawanie zaświadczeń o pomocy de minimis;
 - f) dostarczanie do MŚP umowy dofinansowania wraz z zakupionymi bonami – do momentu odebrania przesyłki przez MŚP na odpowiedzialność beneficjenta (operatora);
 - g) zapewnienie informacji o procedurze rozliczania bonów obowiązującej wszystkich potencjalnych usługodawców;
 - h) odbieranie od usługodawców dokumentów rozliczeniowych tj. zrealizowanych bonów rozwojowych, kopii rachunków/faktur VAT oraz kopii zaświadczeń o ukończeniu usługi (stworzenie sieci współpracy z usługodawcami RUR w celu przekazania warunków akceptacji i rozliczania bonów);
 - i) weryfikowanie dokumentów, przedstawionych przez usługodawców w rozliczeniu za przeprowadzoną usługę rozwojową pod względem:
 - kompletności dokumentów tj. czy usługodawca przekazał dla każdej usługi przedstawionej do rozliczenia: odpowiednią ilość bonów, kopię rachunku/faktury, zaświadczenie o ukończeniu usługi;
 - spójności dokumentów tj. czy dane dot. MŚP, pracownika przedsiębiorstwa, usługodawcy oraz przeprowadzonej usługi widniejące na dokumentach, są ze sobą spójne;
 - spełnienia warunków korzystania z systemu BUR (RUR) tj. czy usługodawca posiadał na dzień realizacji usługi wiarygodność BUR (RUR), czy usługa przedstawiona do rozliczenia znajdowała się w bazie ofert BUR (RUR) na dzień realizacji usługi, czy cena usługi jest zgodna z ofertą przedstawioną w Karcie Usługi w BUR (RUR),
 - spełnienia warunków dofinansowania określonych w cz. II, pkt 6 ppkt 2),
 - j) dokonywanie rozliczenia bonów dotyczących przeprowadzonej usługi rozwojowej, w tym:
 - wyliczenie kwot, które winny zostać wpłacone do usługodawcy, w tym kwoty dofinansowania oraz wkładu własnego MŚP, z uwzględnieniem ceny usługi rozwojowej oraz rodzaju udzielonej pomocy;

- wyliczenie kwot, które winny zostać zwrócone do MŚP z wpłaconego wkładu własnego;
- k) wypłacanie do wysokości wartości bonu:
- środków pieniężnych dla usługodawcy za przeprowadzoną usługę rozwojową, ze środków dofinansowania oraz z wniesionego przez MŚP wkładu własnego, zgodnie z zasadami dokonywania rozliczeń zawartymi w niniejszym dokumencie;
 - środków pieniężnych dla MŚP wynikających z dokonanego rozliczenia (zwrot ewentualnego nadpłaconego wkładu własnego);
- 5) Prowadzenie statystyk w zakresie zawieranych umów i rozliczeń.
- 6) Prowadzenie bieżącej kontroli i monitoringu realizacji wsparcia, w tym w szczególności kontroluje prawidłowość realizacji projektu, oraz monitoruje postęp rzeczowy projektu zgodnie z Wytocznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.
- 7) *Prowadzenie kontroli projektu PSF w odniesieniu do uczestników projektu (przedsiębiorcy delegującego pracowników do udziału w usłudze rozwojowej oraz pracowników przedsiębiorcy). Kontrole takie są przeprowadzane:*
- a) *na dokumentach w tym w siedzibie beneficjenta (operatora) (m. in. na dokumentach rozliczeniowych dostarczonych przez usługodawcę takich jak dokumenty finansowe, zaświadczenie o ukończeniu usługi rozwojowej) i obejmują sprawdzenie, czy usługi rozwojowe zostały zrealizowane i rozliczone zgodnie z warunkami umowy.*
 - b) *w miejscu realizacji usługi rozwojowej (wizyta monitoringowa, której celem jest sprawdzenie faktycznego dostarczenia usługi rozwojowej i jej zgodności ze standardami określonymi m.in. w Karcie Usługi).*

Beneficjent zobowiązany jest do przeprowadzenia kontroli na podstawie opracowanej analizy ryzyka, obejmującej 10% podmiotów świadczących usługi rozwojowe oraz 10% MŚP które skorzystały z usług rozwojowych.

- 8) Sporządzanie i przekazywanie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej i informacji o nieudzieleniu takiej pomocy, z wykorzystaniem aplikacji SHRIMP udostępnionej przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
- 9) Współpracę z podmiotami zewnętrznymi, realizującymi badanie ewaluacyjne na zlecenie IZ RPO WM, IP lub innego podmiotu, który zawarł porozumienie z IZ RPO WM lub IP na realizację ewaluacji. Beneficjent jest zobowiązany do udzielania każdorazowo na wniosek ww. podmiotów dokumentów i informacji na temat realizacji Projektu, niezbędnych do przeprowadzenia badania ewaluacyjnego.
- 10) Archiwizacja dokumentacji oraz zachowanie ścieżki audytu.
3. W procesie dystrybucji środków beneficjent (operator) jest zobowiązany do zachowania terminu 10 dni roboczych od momentu złożenia poprawnie wypełnionych oraz kompletnych dokumentów zgłoszeniowych przez przedsiębiorcę do momentu podpisania umowy, terminu 5 dni roboczych na dostarczenie bonów do MŚP od momentu wpłaty wkładu własnego, oraz 5 dni roboczych na rozliczenie należności za usługę od momentu otrzymania poprawnych dokumentów od wykonawcy usługi. Procedury powinny uwzględniać terminy pośrednich etapów.

Przykładowe terminy szczegółowe (na podstawie projektu PFK):

- a) weryfikacja zgłoszenia MŚP wraz z informacją do MŚP o wyniku weryfikacji tj. zakwalifikowaniu/niezakwalifikowaniu do dofinansowania – 3 dni robocze od daty wpłynięcia zgłoszenia;
 - b) *zawarcie umowy – w terminie maksymalnie 10 dni od daty wpłynięcia zgłoszenia;*
 - c) dostarczenie do MŚP zamówionych bonów – 5 dni roboczych od daty dokonania wpłaty wkładu własnego przez MŚP na rachunek beneficjenta (operatora);
 - d) odbiór od usługodawców dokumentów rozliczeniowych (zrealizowanych bonów, faktur/rachunków, zaświadczeń o ukończeniu usługi itp.) – 5 dni roboczych od daty zgłoszenia dokumentów do odbioru przez usługodawcę;
 - e) weryfikacja dokumentów przedstawionych przez usługodawców do rozliczenia – 5 dni roboczych od daty odbioru dokumentów;
 - f) rozliczanie bonów dotyczących przeprowadzonej usługi rozwojowej – 5 dni roboczych od daty otrzymania poprawnych dokumentów od usługodawcy;
 - g) wypłacanie usługodawcy środków finansowych za przeprowadzoną usługę rozwojową – 5 dni roboczych od daty otrzymania poprawnych dokumentów od usługodawcy;
 - h) wypłacanie MŚP środków wynikających z dokonanego rozliczenia – 5 dni roboczych od daty otrzymania poprawnych dokumentów od usługodawcy.
4. Przy realizacji projektu, beneficjent (operator) przestrzega głównych zasad Podmiotowego Systemu Finansowania z wykorzystaniem bonów rozwojowych w ramach RPO WM:
- a) przedsiębiorca ma minimum biurokracji;
 - b) przedsiębiorca może elastycznie dysponować uzyskanym dofinansowaniem w okresie trwania umowy dofinansowania i ważności bonu;
 - c) przedsiębiorca samodzielnie decyduje o wyborze usług rozwojowych w ramach oferty dostępnej w BUR (RUR), odpowiadających w największym stopniu na jego aktualne potrzeby.

Załączniki do Koncepcji PSF dla RPO WM:

1. Branże/sektory wysokiego wzrostu.
2. Wyliczenie wartości bonu rozwojowego, na podstawie badania Centrum Doradztwa Strategicznego.
3. Obieg bonu rozwojowego.

Załącznik nr 1 do Koncepcji PSF dla RPO WM

Branże/sektory wysokiego wzrostu w Województwie Małopolskim (na podstawie badania GUS przeprowadzonego na zlecenie UMWM)

Grupa	Sekcja	Dział	Grupa
222	Sekcja C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH	Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych
273		PRODUKCJA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH	Produkcja izolowanych przewodów i kabli oraz sprzętu instalacyjnego
471	Sekcja G. HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	HANDEL DETALICZNY, Z WYŁĄCZENIEM HANDLU DETALICZNEGO POJAZDAMI SAMOCHODOWYMI	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach
477			Sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
494	Sekcja H. TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	TRANSPORT LĄDOWY ORAZ TRANSPORT RUROCIĄGOWY	Transport drogowy towarów oraz działalność usługowa związana z przewodzkami
620	Sekcja J. INFORMACJA I KOMUNIKACJA	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OPROGRAMOWANIEM I DORADZTWEW W ZAKRESIE INFORMATYKI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ POWIĄZANA	
692	Sekcja M. DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	DZIAŁALNOŚĆ PRAWNICZA, RACHUNKOWO-KSIĘGOWA I DORADZTWO PODATKOWE	Działalność rachunkowo- księgowa; doradztwo podatkowe
702		DZIAŁALNOŚĆ FIRM CENTRALNYCH (HEAD OFFICES); DORADZTWO ZWIĄZANE Z ZARZĄDZANIEM	Doradztwo związane z zarządzaniem
856	Sekcja P. EDUKACJA	EDUKACJA	Działalność wspomagająca edukację
649	Sekcja K DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	Pozostała finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	

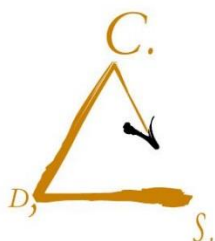
182	Sekcja C Przetwórstwo przemysłowe	Reprodukcja zapisanych nośników informacji	
869	Sekcja Q OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej (fizjoterapeutyczna, pogotowia ratunkowego, praktyka pielęgniarek i położnych, paramedyczna, pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana)	
467	Sekcja G HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	HANDEL HURTOWY, Z WYŁĄCZENIEM HANDLU POJAZDAMI SAMOCHODOWYMI	Pozostała wyspecjalizowana sprzedaż hurtowa
889	Sekcja Q OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	POMOC SPOŁECZNA BEZ ZAKWATEROWANIA	Pozostała pomoc społeczna bez zakwaterowania
293	Sekcja C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	PRODUKCJA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, PRZYCZEP I NACZEP, Z WYŁĄCZENIEM MOTOCYKLI	Produkcja części i akcesoriów do pojazdów silnikowych
631	Sekcja J. INFORMACJA I KOMUNIKACJA	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA W ZAKRESIE INFORMACJI	Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność; działalność portali internetowych
475	Sekcja G. HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	HANDEL DETALICZNY, Z WYŁĄCZENIEM HANDLU DETALICZNEGO POJAZDAMI SAMOCHODOWYMI	Sprzedaż detaliczna artykułów użytku domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
801	Sekcja N. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	DZIAŁALNOŚĆ DETEKTYWISTYCZNA I OCHRONIARSKA	Działalność ochroniarska, z wyłączeniem obsługi systemów bezpieczeństwa
612	Sekcja J. INFORMACJA I KOMUNIKACJA	TELEKOMUNIKACJA	Działalność w zakresie telekomunikacji bezprzewodowej, z wyłączeniem telekomunikacji satelitarnej
829	Sekcja N. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ADMINISTRACYJNĄ OBSŁUGĄ BIURA I POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	Działalność komercyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana

731	Sekcja M. DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	REKLAMA, BADANIE RYNKU I OPINII PUBLICZNEJ	Reklama
661	Sekcja K. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA USŁUGI FINANSOWE ORAZ UBEZPIECZENIA I FUNDUSZE EMERYTALNE	Działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych
461	Sekcja G. HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	HANDEL HURTOWY, Z WYŁĄCZENIEM HANDLU POJAZDAMI SAMOCHODOWYMI	Sprzedaż hurtowa realizowana na zlecenie
821	Sekcja N. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ADMINISTRACYJNĄ OBSŁUGĄ BIURA I POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	Działalność związana z administracyjną obsługą biura, włączając działalność wspomagającą
274	Sekcja C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	PRODUKCJA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH	Produkcja elektrycznego sprzętu oświetleniowego
360	Sekcja E. DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	POBÓR, UZDATNIANIE I DOSTARCZANIE WODY	
741	Sekcja M. DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania
691	Sekcja M. DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	DZIAŁALNOŚĆ PRAWNICZA, RACHUNKOWO-KSIĘGOWA I DORADZTWO PODATKOWE	Działalność prawnicza
239	Sekcja C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	PRODUKCJA WYROBÓW Z POZOSTAŁYCH MINERALNYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH	Produkcja wyrobów ściernych i pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana
582	Sekcja J. INFORMACJA I KOMUNIKACJA	DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA	Działalność wydawnicza w zakresie oprogramowania
591	Sekcja J. INFORMACJA I KOMUNIKACJA	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z PRODUKCJĄ FILMÓW, NAGRAŃ WIDEO, PROGRAMÓW TELEWIZYJNYCH, NAGRAŃ DŹWIĘKOWYCH I MUZYCZNYCH	Działalność związana z filmami, nagraniami wideo i programami telewizyjnymi

910	Sekcja R. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEK, ARCHIWÓW, MUZEÓW ORAZ POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ	
532	Sekcja H. TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	DZIAŁALNOŚĆ POCZTOWA I KURIERSKA	Pozostała działalność pocztowa i kurierska
701	Sekcja M. DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	DZIAŁALNOŚĆ FIRM CENTRALNYCH (HEAD OFFICES); DORADZTWO ZWIĄZANE Z ZARZĄDANIEM	Działalność firm centralnych (head offices) i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych
662	Sekcja K. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA USŁUGI FINANSOWE ORAZ UBEZPIECZENIA I FUNDUSZE EMERYTALNE	Działalność wspomagająca ubezpieczenia i fundusze emerytalne
265	Sekcja C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	PRODUKCJA KOMPUTERÓW, WYROBÓW ELEKTRONICZNYCH I OPTYCZNYCH	Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych; produkcja zegarków i zegarów
743	Sekcja M. DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	Działalność związana z tłumaczeniami
823	Sekcja N. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTRACYJNYCH I DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ADMINISTRACYJNĄ OBSŁUGĄ BIURA I POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	Działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów
303	Sekcja C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	PRODUKCJA POZOSTAŁEGO SPRZĘTU TRANSPORTOWEGO	Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn
106	Sekcja C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	PRODUKCJA ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH	Wytwarzanie produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych
722	Sekcja M. DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	BADANIA NAUKOWE I PRACE ROZWOJOWE	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych
495	Sekcja H. TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	TRANSPORT LĄDOWY ORAZ TRANSPORT RUROCIĄGOWY	Transport rurociągowy
268	Sekcja C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	PRODUKCJA KOMPUTERÓW, WYROBÓW ELEKTRONICZNYCH I OPTYCZNYCH	Produkcja magnetycznych i optycznych niezapisanych nośników informacji

METODOLOGIA WYLICZANIA STAWEK JEDNOSTKOWYCH USŁUG ROZWOJOWYCH ORAZ ICH WYCENA NA POTRZEBY PODMIOTOWEGO FINANSOWANIA KSZTAŁCENIA MŚP

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego

Kraków, październik 2015 r.

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ 1. WPROWADZENIE	4
ROZDZIAŁ 2. ETAP BAZOWY	7
CZĘŚĆ I. ANALIZA DANYCH ZASTANYCH.....	8
Krok I: Analiza danych zastanych dotyczących typów poszczególnych usług rozwojowych	8
Krok II: Analiza bazy danych RIS	10
Krok III: Analiza stron internetowych małopolskich instytucji szkoleniowych	12
CZĘŚĆ II. BADANIE CAWI Z INSTYTUCJAMI SZKOLENIOWYMI spełniającymi MSUES	13
CZĘŚĆ III. BADANIE CATI Z INSTYTUCJAMI SZKOLENIOWYMI WPISANYMI DO RIS.....	14
CZĘŚĆ IV. PRZYGOTOWANIE DANYCH DO ANALIZY	15
ROZDZIAŁ 3. WYLICZENIE STAWEK JEDNOSTKOWYCH	16
Moduł I. Metodologia wyliczania stawek jednostkowych dla usług rozwojowych oraz ich wycena	17
Usługa szkoleniowa ogółem.....	18
Usługa doradcza ogółem	20
Usługa jednorazowa - egzamin.....	20
Wycena bonu rozwojowego	21
Moduł II. Metodologia wyliczania stawek jednostkowych dla usług szkoleniowych oraz ich wycena	22
BIBLIOGRAFIA	26

Wykaz skrótów:

CATI - ankieta telefoniczna wspomagana komputerowo (Computer Assisted Telephone Interview)

CAWI - ankieta internetowa (Computer-Assisted Web Interview)

MSUES – Małopolskie Standardy Usług Edukacyjno-Szkoleniowych

MŚP – małe i średnie przedsiębiorstwa

RIS – Rejestr Instytucji Szkoleniowych

ROZDZIAŁ 1. WPROWADZENIE

Niniejszy raport prezentuje opracowaną metodologię wyliczania stawek jednostkowych usług rozwojowych oraz wycenę tych usług, na potrzeby Podmiotowego Finansowania Kształcenia dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Przygotowana metodologia została podzielona na dwa moduły. Pierwszy z nich przedstawia opracowanie metodologii umożliwiającej oszacowanie stawek jednostkowych na usługi rozwojowe dla określenia bonu rozwojowego, który będzie podstawą do udzielenia dofinansowania usług rozwojowych dla MŚP, w ramach projektu 8.4.1. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Strona | 4

Przyjęte usługi rozwojowe, o których mowa powyżej, w ramach opracowania metodologii w Module I, dzielą się na następujące kategorie:

1. **Usługi szkoleniowe**
2. **Usługi doradcze**
3. **Usługi jednorazowe – egzamin**

Moduł drugi obejmuje metodologię wyceny poszczególnych typów usług szkoleniowych, pozwalającą na określenie wartości bonów usług szkoleniowych dla osób indywidualnych w projekcie „Kierunek Kariera”. Usługi szkoleniowe należy w tym wypadku rozumieć następująco:

- a. **Szkolenia językowe**
- b. **Szkolenia IT**
- c. **Szkolenia zawodowe**
- d. **Szkolenia miękkie**
- e. **Studia podyplomowe**

Definicje zastosowane w niniejszym raporcie były wspólne dla obu Modułów. Trzy rodzaje usług rozwojowych (usługi szkoleniowej, usługi doradczej oraz egzaminu) wyszczególniono w oparciu o przyjętą Kartą Podmiotu, opracowaną w ramach Rejestru Usług Rozwojowych¹. Podział w obrębie danej usługi rozwojowej został dokonany na potrzeby badania. Z tego względu należy podkreślić, iż badanie nie uwzględnia wszystkich typów i podziałów usług zawartych w Karcie Podmiotu. Usługi te stanowią jej część, wykorzystaną na potrzeby opracowania niniejszej metodologii. Dodatkowo, część definicji poszczególnych usług została zaczerpnięta ze wspomnianej Karty Podmiotu, pozostała część została sformułowana przez autorów niniejszego raportu.

W związku z powyższym, na potrzeby opracowania metodologii wyliczania stawek jednostkowych usług rozwojowych, poszczególne kategorie usług rozumiane są następująco:

Usługi szkoleniowe – to pozaszkolne formy edukacji osób dorosłych mające na celu podniesienie lub uzupełnienie kwalifikacji, dostarczenie wiedzy oraz ćwiczenie umiejętności. Usługi te prowadzone są zgodnie z przyjętym programem, według określonej metodyki, w określonym miejscu i czasie, zgodnie z zasadami uczenia się dorosłych. Dzielą się one na:

¹ Źródło: <http://www.parp.gov.pl/karta-podmiotu-zatwierdzona-przez-ministerstwo-infrastruktury-i-rozwoju>

- a) **Szkolenia językowe** – pozaszkolne formy edukacji, mające na celu podniesienie lub uzupełnienie kompetencji językowych w zakresie znajomości danego języka obcego.
- b) **Szkolenia IT** – obejmują pozaszkolne kursy i szkolenia w dziedzinie obsługi sprzętu i programów komputerowych oraz innych narzędzi i technologii związanych ze zbieraniem oraz przetwarzaniem informacji. Szkolenia te skierowane są do osób pragnących podnieść swoje kompetencje komputerowo-informatyczne, przeprowadzane są na różnym etapie zaawansowania.
- c) **Szkolenia zawodowe** – pozwalają pracownikowi nabyć nowe umiejętności i wiedzę w zakresie wymagań danego stanowiska pracy. Kształcenie zawodowe obejmuje kształcenie przedzawodowe, właściwe kształcenie do zawodu i wszelkie formy doksztalcenia i doskonalenia zawodowego, umożliwiające przygotowanie do konkretnego zawodu, na określonym stanowisku pracy.
- d) **Szkolenia miękkie** – mają charakter warsztatowy i koncentrują się na rozwoju konkretnych kompetencji (np. trening asertywności, szkolenia interpersonalne, automotywacja, komunikacja itp.).
- e) **Studia podyplomowe** – forma kształcenia skierowana do kandydatów posiadających kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelni, instytucie naukowym Polskiej Akademii Nauk, instytucie badawczym lub Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

Usługi doradcze:

- Klasyczne, nazywane inaczej eksperckimi – polegają na zleceniu na zewnątrz firmy opracowania ekspertyz lub programów dotyczących wybranej problematyki lub przekrojów działania firmy. W tej formule doradca nie ma wpływu na działania przedsiębiorstwa.
- Uczestniczące (partycypacyjne) – odnoszą się do sytuacji, w której doradca włączony jest w sposób zamierzony w działalność firmy dla osiągnięcia ustalonego celu. Doradca przyjmuje istniejące lub modyfikuje przyjęte rozwiązanie, albo proponuje własną koncepcję rozwiązania oraz odpowiada, w uzgodnionym zakresie, za sukces we wdrażaniu przyjętych rozwiązań.

Usługi doradcze zostały podzielone na:

- a) **Facylitację** – facylitację można określić jako pomaganie grupie w osiągnięciu wyjątkowych wyników, czyli proces, w którym jedna osoba pomaga innym w realizacji zamierzonych celów i podnosi jakość wspólnej pracy. To tzw. „sposób na dowodzenie bez przejmowania sterów”.
- b) **Coaching** – jest procesem, którego głównym celem jest wzmocnienie klienta oraz wspieranie go w samodzielnym dokonywaniu zamierzonej zmiany w oparciu o własne odkrycia, wnioski i zasoby.
- c) **Mentoring** – forma rozwoju zawodowego i psychospołecznego oparta na długofalowej relacji pomiędzy pracownikiem posiadającym bogate doświadczenie lub wysokie kwalifikacje w danej dziedzinie (mentorem), a pracownikiem mniej doświadczonym lub posiadającym niższe kwalifikacje (uczniem/mentee). Mentoring opiera się na inspiracji, stymulowaniu i przywództwie. Jest niezależną od hierarchii służbowej formą pomocy udzielanej pracownikom przez pracowników. Jego podstawowym celem jest odkrywanie i rozwijanie potencjału ucznia.

Usługa jednorazowa - egzamin – proces potwierdzenia wiedzy lub umiejętności, zakończony wydaniem określonego certyfikatu, świadectwa, zaświadczenia lub innego stosowanego oświadczenia.

Aby móc zapewnić jak najwyższą jakość prowadzonych badań i ograniczenie błędu pomiaru, w celu opracowania metodologii wyliczania stawek jednostkowych usług rozwojowych zastosowano **triangulację danych i technik badawczych**.

Triangulacja danych polega na pozyskaniu i wykorzystaniu danych z różnych źródeł w celu opisu określonego zjawiska. Dzięki temu możliwe jest zminimalizowanie w sposób świadomy ryzyka wynikającego z wpływu określonego kontekstu związanego z występowaniem użytych danych.

Triangulacja technik z kolei, polega na użyciu wielu metod i technik badawczych w celu zbadania jednego problemu badawczego. U jej podstaw leży przekonanie, że wykorzystanie wielu metod zwiększa obiektywność badań, lecz także pozwala na bardziej całościowy ogląd opisywanych zjawisk.

Wykorzystanie takiego podejścia w opracowaniu niniejszej metodologii, było kluczowe ze względu na fakt, iż wykorzystanie różnych metod umożliwia dogłębne analizowanie danego zjawiska i zmniejszenie obciążenia błędem wynikającym z ograniczeń i wad poszczególnych metod. Jeśli osiągnięte wyniki są podobne, są one traktowane jako bardziej godne zaufania i obarczone mniejszym błędem. Takie stanowisko przyjęto w niniejszym raporcie.

Dalsza część raportu została podzielona na dwa moduły tj.:

- **Moduł I. Metodologia wyliczania stawek jednostkowych dla usług rozwojowych oraz ich wycena.**
- **Moduł II. Metodologia wyliczania stawek jednostkowych dla usług szkoleniowych oraz ich wycena.**

Oba moduły poprzedza **etap bazowy** wyliczania stawek jednostkowych usług rozwojowych, wraz z opisaniem wykorzystanych źródeł danych oraz technik badawczych. Etap bazowy jest wspólny dla obu Modułów.

ROZDZIAŁ 2. ETAP BAZOWY

Etap ten składa się z 4 części, wspólnych dla obu Modułów metodologii wyliczania stawek jednostkowych

Część I to gruntowna **analiza danych zastanych (ADZ)** obejmująca przegląd najnowszej dostępnej literatury, raportów, opracowań i ekspertyz na temat rynku szkoleniowego z przestrzeni ostatnich 3 lat, w celu uchwycenia aktualnych trendów w dziedzinie oferowanych usług rozwojowych. Stanowiła ona część bazową opracowania niniejszej metodologii, na której opierały się dalsze czynności.

Z uwagi na różnorodność tematyczną oferowanych usług szkoleniowych, jak i ich kosztów, niezbędne było dokonanie rozeznania na temat najczęściej oferowanych usług w zakresie:

1. **Usług szkoleniowych, w tym:**
 - a. Szkoleń językowych;
 - b. Szkoleń IT;
 - c. Szkoleń zawodowych;
 - d. Szkoleń miękkich;
 - e. Studiów podyplomowych.
2. **Usług doradczych, w tym:**
 - a. Doradztwo;
 - b. Mentoring;
 - c. Facylitacja;
 - d. Coaching.
3. **Usługi jednorazowej – egzaminu.**

Analiza ta była niezbędna, by określić te tematy lub obszary szkoleń i usług doradczych, które są obecnie najczęściej wybierane przez pracodawców celem rozwoju poszczególnych kompetencji u swoich pracowników. Oszacowane stawki jednostkowe będą użyte do wyliczenia wartości bonów na usługi rozwojowe skierowanych do pracodawców z terenu Małopolski. Dlatego też z punktu widzenia celu badania istotne było, by analiza obejmowała dane dotyczące rynku usług szkoleniowych, którego klientami są przedsiębiorcy. Z drugiej strony, wycena poszczególnych typów usług szkoleniowych pozwoli na oszacowanie bonów usług szkoleniowych dla osób indywidualnych. Z tego powodu przeprowadzona analiza dokumentów obejmowała również informacje na temat ogólnej charakterystyki rynku usług szkoleniowych, kierującego ofertę do osób indywidualnych.

Kolejny krok polegał na analizie bazy danych Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS) pod kątem wysokości cen wytypowanych usług rozwojowych.

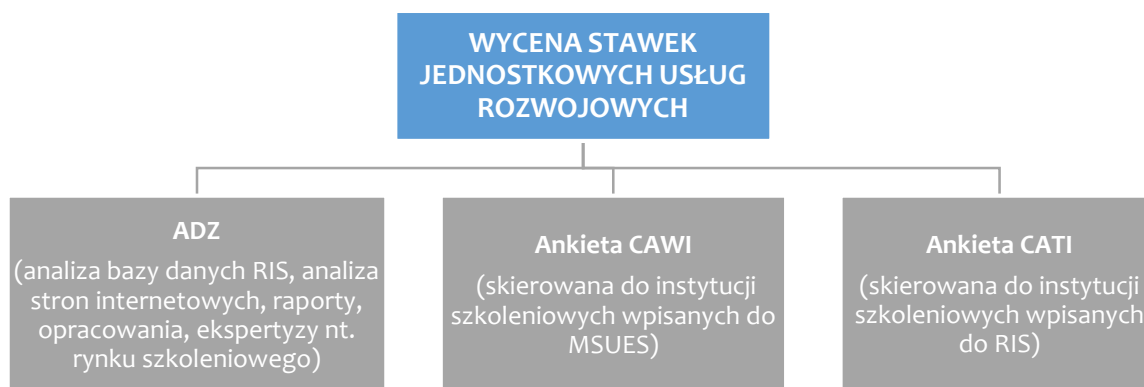
A następnie dokonano przeglądu instytucji szkoleniowo-doradczych funkcjonujących na terenie Małopolski, które nie są wpisane do RIS ani nie zostały poddane certyfikacji w ramach Małopolskich Standardów Usług Edukacyjno-Szkoleniowych (MSUES). Na podstawie informacji umieszczonych na stronach internetowych tych instytucji, zebrano dane na temat najczęściej oferowanych tematów/obszarów usług szkoleniowych oraz ich ceny.

Kolejne części opracowania metodologii wyliczania stawek jednostkowych usług rozwojowych obejmowały następujące techniki badawcze:

- **Ankieta internetowa (CAWI)**, skierowana do wszystkich firm i instytucji z terenu Małopolski, spełniających Małopolskie Standardy Usług Edukacyjno-Szkoleniowych (MSUES).
- **Ankieta telefoniczna wspomagana komputerowo (CATI)**, skierowana do firm i instytucji zarejestrowanych w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych (RIS), prowadzonym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie.

Ostatecznie metodologia wyceny poszczególnych usług stanowiła wypadkową 3 elementów – wyszczególnionych na poniższym wykresie:

Rysunek 1. Elementy wyceny stawek jednostkowych usług rozwojowych.

CZĘŚĆ I. ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Krok I: Analiza danych zastanych dotyczących typów poszczególnych usług rozwojowych

W obecnej koniunkturze na rynku szkoleń, z powodu braku szkoleń finansowanych ze środków Unii Europejskiej, ich koszty zmieniły się. Z uwagi na fakt, iż rozwój polskiego rynku szkoleniowego był w znacznej mierze wspomagany przez dopływ środków unijnych z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, wyczerpanie się środków z tego programu i trudna sytuacja finansowa doprowadziła do spowolnienia branży, a co za tym idzie zmniejszenia się kosztów tego typu usług². Sytuacja ta prognozowana była już w 2011 roku, gdzie w badaniu „EFS – End of Financial Support. Przyszłość rynku szkoleń w Polsce” przewidywano spadek popytu ze

² Worek B. 2014. Rynek szkoleniowy w Polsce – stagnacja czy rozwój? Raport z badań w ramach Bilansu Kapitału Ludzkiego

strony pracodawców na tego typu usługi³. Ze względu na te uwarunkowania, niezbędna była zatem gruntowna analiza sytuacji panującej obecnie na rynku usług szkoleniowych.

Mają na uwadze powyższe kwestie, wyliczanie kosztów jednostkowych poszczególnych usług rozwojowych poprzedziła **analiza danych zastanych (ADZ)**. Analiza ta objęła publikacje mogące zawierać informacje na temat obszarów szkoleń i doradztwa najczęściej oferowanych na rynku usług rozwojowych. Z uwagi na fakt, iż usługi te podzielone są na 10 różnorodnych kategorii, pojawił się problem związany z wyborem zakresu tematycznego oferowanych szkoleń i doradztwa. Przykładowo, szkolenia IT obejmują bardzo szeroki wachlarz usług, począwszy od szkoleń z obsługi komputera, przez programy typu Excel, aż po specjalistyczne kursy z programowania czy tworzenia aplikacji. Dodatkowo, koszty oferowanych usług są również mocno zróżnicowane w zależności od tematyki kursu (w przypadku szkoleń IT wahały się one od kilkuset do nawet kilkunastu tysięcy złotych za cały kurs). W przypadku tak dużej rozpiętości cenowej i tematycznej nie jest możliwe rzetelne obliczenie jednolitej stawki cenowej dla konkretnej usługi. W jednym wypadku obliczona wartość takiej usługi mogłaby być znacząco zawyżona, w innym – zaniżona.

W związku z powyższym, na podstawie dostępnych raportów, opracowań i ekspertyz na temat poszczególnych kategorii usług rozwojowych, starano się wytypować te tematy/obszary szkoleń i kursów, które są najczęściej oferowane na rynku usług szkoleniowych⁴. Na podstawie tej informacji dokonywano rozeznania cenowego wybranych typów usług, które było poddane pomiarom CAWI i CATI niniejszej metodologii. W tabeli poniżej zestawiono najczęściej oferowane tematy usług rozwojowych, oferowanych na rynku szkoleniowym, w podziale na 10 kategorii.

Tabela 1. Najczęściej oferowane tematyki i obszary usług rozwojowych.

RODZAJ USŁUGI:		NAJCZĘSTSZA TEMATYKA
USŁUGI SZKOLENIOWE	Szkolenia językowe	Język angielski na poziomie ogólnym, język angielski na poziomie średniozaawansowanym (B1/B2), język angielski biznesowy, język angielski branżowy
	Szkolenia IT	Obsługa programów informatycznych, głównie biurowych i graficznych (np. programy wchodzące w skład pakietu MS Office, w szczególności Word, Excel i inne: Corel Draw, AutoCAD itp.), projektowanie stron internetowych (np. kurs Java Script, C++, język SQL itp.)
	Szkolenia zawodowe	Szkolenia specjalistyczne zawodowe (np. budowlane, kosmetyczne, BHP)
	Szkolenia miękkie	Komunikacja interpersonalna, autoprezentacja, negocjacje, radzenie sobie ze stresem, zarządzanie zespołem
	Studia podyplomowe	Kierunki ekonomiczno-administracyjne, zarządzanie

³ Czernecka M., Woszczyk P. red. (2011). *End of Financial Support. Przyszłość rynku szkoleń w Polsce*. Łódź: HRP.

⁴ Analizowane raporty i opracowania zostały zestawione na końcu niniejszego dokumentu.

USŁUGI DORADCZE	Doradztwo	Doradztwo zawodowe, w zakresie prowadzenia własnej działalności, doradztwo z zakresu zarządzania i planowania strategicznego, finansów, prawa, doradztwo księgowo
	Mentoring	Mentoring biznesowy, z zakresu rozwoju osobistego, menadżerski, relacje międzyludzkie
	Facylitacja	Facylitacja ogólnie, zarządzanie konfliktami, podniesienie efektywności pracy w grupie
	Coaching	Coaching kariery, coaching menadżerski, coaching biznesowy, coaching przywódczy, life-coaching
Usługa jednorazowa - egzamin		ECDL (Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych ang. European Computer Driving Licence,), językowe, branżowe (np. egzamin czeladniczy, na uprawnienia techniczne)

Krok II: Analiza bazy danych RIS

Kolejny krok w ramach Części I opracowania metodologii, obejmował **analizę bazy danych Rejestru Usług Szkoleniowych (RIS)**. Baza RIS jest obecnie jedynym istniejącym źródłem danych o rynku szkoleniowym zawierającym dane w podziale na regiony. Ze względu na stałą aktualizację bazy, a także jej powszechność oraz dostępność, stanowiła ona ważny operat danych na temat kosztów usług rozwojowych.

Ze strony RIS (stan na wrzesień 2015 r.) została pobrana baza instytucji szkoleniowych zarejestrowanych w województwie małopolskim. W bazie znalazły się **904 podmioty** oferujące łącznie **9411 szkoleń i usług doradczych**. Tematy szkoleń znajdujące się w bazie zostały pogrupowane i podzielone w 6 grup tematycznych (odpowiadających zakresowi typów usług rozwojowych przyjętych w niniejszym opracowaniu). W bazie RIS nie znalazły się usługi doradcze z zakresu facylitacji i mentoringu, studia podyplomowe oraz usługi jednorazowe - egzamin. Poza tym część rekordów została odrzucona ze względu na fakt, iż nie można ich było przyporządkować do żadnej z badanych kategorii.

Dane zawarte w bazie zostały uporządkowane pod kątem zawartości danych. Ujednolicono pola zawierające informacje o liczbie godzin oferowanej usługi i jej cenie. W bazie znalazły się rekordy zawierające wariantowe wartości liczby godzin lub kosztu usługi (np. „między 300-400 zł” czy „20-120 godzin”), które uniemożliwiały wyliczenie jednostkowej wartości. Usunięto zatem wszystkie przypadki, gdzie zastosowano wachlarz cenowy lub godzinowy. Baza RIS zawierała również rekordy z brakami danych (np. brak liczby godzin i/lub brak ceny), które również zostały usunięte. Kolejny zabieg dotyczył uporządkowania bazy pod kątem rekordów wskazujących na cenę minimalną (np. min. 50 zł), wartości odwołujących się do innej jednostki niż godzin (np. dzień, tydzień) czy też wartości zawierających cenę netto. W wyniku tych czynności, odrzucono aż 7945 rekordów, które nie dało się zakwalifikować do żadnej kategorii usług rozwojowych, lub ze względu na braki w danych, o których mowa powyżej nie mogły zostać poddane wyliczeniom. Ostatecznie do analizy uwzględniono **1466 przypadków**.

Porządkowanie formatu danych obejmowało również wymiar czasowy podawanych kosztów. Na podstawie analizy czasu trwania poszczególnych usług w poszczególnych badaniach,

zaobserwowano, iż zdecydowana większość z oferowanych usług szkoleniowych została podana w formie godzin lekcyjnych (45 min). W celu ujednoczenia formatu danych dotyczących tej kategorii, tam gdzie wyraźnie zaznaczono, iż podana cena dotyczy godziny zegarowej szkolenia (60 min), dokonywano przeliczeń na godziny lekcyjne (45 min). Natomiast w przypadku usług doradczych zdecydowana większość badanych podawała koszt takiej usługi w godzinach zegarowych (60 min). Dlatego tutaj dokonano zabiegu odwrotnego niż dla godziny szkoleniowej: te przypadki, gdzie podano koszt godziny doradczej w rozumieniu godziny lekcyjnej (45 min), przeliczano na godzinę zegarową (60 min).

Powyższe zabiegi wykonano dla każdej z wyodrębnionych kategorii usług rozwojowych tj.:

1. Usług szkoleniowych, w tym:

- a. Szkoleń językowych (n=145 obserwacji)
- b. Szkoleń IT (n=721)
- c. Szkoleń zawodowych (n=353)
- d. Szkoleń miękkich (n=225)

oraz

2. Usług doradczych, w tym:

- a. Doradztwa (n=12)
- b. Coachingu (n=10)

W rezultacie w całym niniejszym dokumencie godzina szkoleniowa rozumiana jest jako 45 minut, zaś godzina doradcza jako 60 minut.

W tabeli poniżej zestawiono najważniejsze charakterystyki danych na temat kosztów usług rozwojowych, obliczone na podstawie danych z bazy RIS.

Tabela 2. Podstawowe charakterystyki kosztów usług rozwojowych na podstawie bazy danych RIS (po odcięciu 10% przypadków skrajnych).

Typ usługi	Średnia	Mediana	Odchylenie	Minimalna wartość 1 h usługi	Maksymalna wartość 1 h usługi
Szkolenia językowe	14,17	12,4	5,91	7	30
Szkolenia IT	36,76	24,66	28,18	10	112,5
Szkolenia zawodowe	36,39	28,95	23,53	11,66	100
Szkolenia miękkie	47,88	45	26,25	12	100
Doradztwo	25,65	22,5	19,13	6,66	81,5
Coaching	44,36	35,4	22,58	25	81,6

Krok III: Analiza stron internetowych małopolskich instytucji szkoleniowych

Kolejne działanie obejmowało **analizę stron internetowych instytucji oferujących usługi szkoleniowo-doradcze na terenie województwa małopolskiego**. Odczyt stron internetowych obejmował okres przełomu września i października (28.09-12.10.2015 r.).

Na stronach internetowych instytucji szkoleniowych wyszukiwano te tematy i obszary usług, które zdefiniowano na etapie bazowym opracowania metodologii (Tabela 3. Najczęściej oferowane tematyki i obszary usług rozwojowych). Ponadto analizie poddano strony internetowe tych instytucji, które nie widnieją w bazie danych RIS lub MSUES. Na części z analizowanych stron internetowych nie było umieszczonych informacji o kosztach poszczególnych kursów i szkoleń, niektóre z nich przygotowywały wyłącznie spersonalizowane oferty dostosowane do potrzeb klienta. W pozostałych przypadkach analiza stron internetowych podmiotów rynku szkoleniowego pozwoliła na oszacowanie stawek jednostkowych wyłącznie w przypadku usług szkoleniowych, tj.:

- a) Szkoleń językowych (n=93 obserwacje)
- b) Szkoleń IT (n=33)
- c) Szkoleń miękkich (n=49)
- d) Szkoleń zawodowych (n=16)
- e) Studiów podyplomowych (n=44)

Zgromadzony materiał uporządkowano i poddano zabiegom ujednoczenia formatu danych, w sposób analogiczny do tego, który został opisany szczegółowo w Kroku II. W tabeli poniżej zestawiono najważniejsze charakterystyki danych na temat kosztów usług rozwojowych, obliczone na podstawie danych ze stron internetowych małopolskich instytucji szkoleniowych.

Tabela 3. Podstawowe charakterystyki usług rozwojowych na podstawie analizy stron internetowych (po odcięciu 10% przypadków skrajnych)

Typ usługi	Średnia	Mediana	Odchylenie	Minimalna wartość 1h usługi	Maksymalna wartość 1 usługi
Szkolenia językowe	14,13	13,72	2,22	10,86	20,07
Szkolenia IT	55,46	58,75	22,73	16	90,81
Szkolenia zawodowe	18,64	13,6	12,28	7,31	42,5
Szkolenia miękkie	111,93	114,21	23,64	61,87	149,8
Studia podyplomowe	16,2	17,86	5,01	6,56	21

CZĘŚĆ II. BADANIE CAWI Z INSTYTUCJAMI SZKOLENIOWYMI SPEŁNIAJĄCYMI MSUES

Część II opracowania niniejszej metodologii obejmowała realizację **ankiet komputerowych CAWI skierowanych do wszystkich firm i instytucji spełniających Małopolskie Standardy Usług Edukacyjno-Szkoleniowych (MSUES)**. Standardy te gwarantują wysokiej jakości usługi edukacyjno-szkoleniowe, ponieważ firmy spełniające MSUES dokonują ciągłego doskonalenia swoich działań, by utrzymać swoje usługi na jak najwyższym poziomie. Z tego względu operat bazy danych firm szkoleniowych poddanych certyfikacji w ramach MSUES stanowił rzetelne źródło informacji o kosztach usług rozwojowych gwarantujących wysoki standard ich realizacji.

Strona | 13

Ankiety CAWI zostały prowadzone w okresie 28.09 – 9.10.2015 r. Łącznie spośród 147 instytucji posiadających Certyfikat jakości, ankietę wypełniło **n=72** instytucje. W efekcie, stopa zwrotu ukształtowała się na poziomie 49%, co pozwala na wyciąganie wniosków z populacji, aczkolwiek dopiero po uwzględnieniu innych metod, zgodnie z zasadą triangulacji danych, możliwa jest rzetelna ocena stawek rynkowych badanych usług, co zostało szczegółowo opisane powyżej. Kwestionariusz ankiety zawierał pytania dotyczące: typów usług rozwojowych oferowanych przez badaną instytucję, najczęściej oferowanej tematyki usługi oraz oszacowania kosztu jednej godziny szkolenia/doradztwa lub całkowitego kosztu udziału w egzaminie (wraz z wydaniem certyfikatu lub zaświadczenia potwierdzającego nabycie kompetencji).

Zgromadzony materiał został poddany uporządkowaniu i przeczyszczeniu pod kątem zawartości nieprawidłowych wartości formatu danych. W tabeli poniżej zestawiono najważniejsze charakterystyki danych na temat kosztów usług rozwojowych, obliczone na podstawie danych badania CAWI.

Tabela 4. Podstawowe charakterystyki usług rozwojowych na podstawie badania CAWI (po odcięciu 10% przypadków skrajnych).

Typ usługi	Średnia	Mediana	Odchylenie	Minimalna wartość 1 h usługi	Maksymalna wartość 1 h usługi
Szkolenia językowe	54,81	65	30,14	15	99,7
Szkolenia IT	62,93	56,25	26,72	25	110,7
Szkolenia zawodowe	56,76	55,85	25,23	18,45	100
Szkolenia miękkie	64,49	60	37,94	18,45	150
Doradztwo	145,83	138,4	45,47	60	230,6
Mentoring	181,14	192,25	68,05	80	276,7
Facylitacja	107,66	92,3	26,62	73,8	276,8
Coaching	175,36	184,5	57,65	92,3	138,4
Egzamin	423,34	450	218,78	152	950

CZĘŚĆ III. BADANIE CATI Z INSTYTUCJAMI SZKOLENIOWYMI WPISANYMI DO RIS

W ramach Części III przeprowadzono **ankiety telefoniczne metodą CATI z przedstawicielami instytucji oraz organizacji zarejestrowanych w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych (RIS)** prowadzonym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie. Badanie ankietowe zostało zrealizowane w okresie 28.09 - 06.10.2015 r. Aby móc na podstawie danych z próby generalizować wyniki na całą populację zastosowano reprezentatywny dobór próby. Operatem badania, była populacja wszystkich instytucji szkoleniowych funkcjonujących na terenie Małopolski. Założona próba na poziomie $n=270$ przypadków, została oszacowana przy 5% błędzie pomiaru, co oznacza, że wynik końcowy może różnić się o 5% w górę, lub w dół.

Strona | 14

Założona próba została w pełni zrealizowana - łącznie przeprowadzono **$n=270$** wywiadów telefonicznych.

Spośród 10 typów usług szkoleniowych respondenci zostali poproszeni o wskazanie tych, które oferują w ramach swojej działalności. Wskazując konkretny typ usług, respondenci deklaruowali również tytuł lub obszar szkolenia/doradztwa czy studiów podyplomowych, które oferują najczęściej. Na tej podstawie badani wskazywali koszty jednej godziny szkolenia lub doradztwa w przypadku najczęściej oferowanej tematyki (w przypadku studiów podyplomowych proszono o podanie kwoty za semestr studiów, a w przypadku egzaminu – całej kwoty przeprowadzenia egzaminu wraz z wydaniem certyfikatu lub innego stosownego zaświadczenia).

W podziale na poszczególne typy usług zebrano następującą ilość przypadków:

- Szkolenia językowe: $n=34$
- Szkolenia IT: $n=42$
- Szkolenia zawodowe: $n=149$
- Szkolenia miękkie: $n=53$
- Doradztwo: $n=53$
- Mentoring: $n=13$
- Facylitacja: $n=5$
- Coaching: $n=27$
- Usługa jednorazowa - egzamin: $n=56^5$

W tabeli poniżej zestawiono najważniejsze charakterystyki danych na temat kosztów usług rozwojowych, obliczone na podstawie danych z badania CATI.

⁵ Liczebności nie sumują się do 270, ponieważ część z instytucji oferowała więcej, niż 1 typ usługi.

Tabela 5. Podstawowe charakterystyki usług rozwojowych na podstawie badania CATI (po odcięciu 10% przypadków skrajnych)

Typ usługi	Średnia	Mediana	Odchylenie	Minimalna wartość 1 h usługi	Maksymalna wartość 1 h usługi
Szkolenia językowe	21,37	15,63	12,52	10,83	55
Szkolenia IT	69,97	61,25	45,03	14,16	184,5
Szkolenia zawodowe	44,65	33,16	32,25	10,22	131,78
Szkolenia miękkie	54,5	45	33,39	11,11	138,37
Studia podyplomowe	23,55	20,83	8,58	16,67	33,17
Doradztwo	107,45	100	41,17	50	200
Mentoring	155,72	150	56,98	40	250
Facylitacja	166,66	150	76,37	100	250
Coaching	117,36	123	53,05	40	200
Egzamin	551,31	350	483,45	152	1737,79

Strona | 15

Zebrane dane zostały poddane uporządkowaniu w celu ujednoczenia formatu danych.

CZĘŚĆ IV. PRZYGOTOWANIE DANYCH DO ANALIZY

Analizowane dane dotyczące kosztów usług rozwojowych zawierały dużą ilość wartości skrajnych. Mimo iż gromadzono informacje o kosztach dotyczących najbardziej typowych i najczęściej oferowanych szkoleń, to wciąż wachlarz cenowy tych usług był bardzo duży. Taka sytuacja jest niepożądana z uwagi na fakt, iż większość statystyk opisowych, które służą do opisu „typowych” wartości jest wrażliwa na takie skrajne przypadki. Aby zapobiec zniekształceniom danych, spowodowanych występowaniem tego zjawiska, zdecydowano się na usunięcie 10% wartości odstających (tzw. „outlierów”) z obu krańców uporządkowanego szeregu wartości. Dzięki temu z danych zawierających koszty poszczególnych typów usług rozwojowych usunięto przypadki skrajne/nietypowe, mogące istotnie zniekształcać oszacowany koszt jednostkowy, powodując jego zaniżenie lub zawyżenie. Postąpiono tak w przypadku każdego źródła danych zawierających dane o cenach poszczególnych usług (tj. dane z badania CATI, CAWI, bazy RIS oraz analizy stron internetowych). Tak przygotowane dane zostały następnie poddane analizie w celu wyliczenia stawek jednostkowych poszczególnych usług.

ROZDZIAŁ 3. WYLICZENIE STAWEK JEDNOSTKOWYCH

Ostatni etap obejmował oszacowanie końcowego kosztu stawek jednostkowych poszczególnych usług rozwojowych w ramach Modułu I i II niniejszej metodologii. Sposób oszacowania poszczególnych wartości jest odmienny w zależności od Modułu badania oraz typu usługi, dla której dokonano wyliczenia. Z uwagi na różnorodność tematyczną usług, ich przeznaczenie oraz zasób informacyjny każdej z nich, nie było możliwe opracowanie jednego, wspólnego dla wszystkich sposobu wyliczania stawek jednostkowych. Z tego względu poniżej zaprezentowano sposób wyliczania usług rozwojowych czyli:

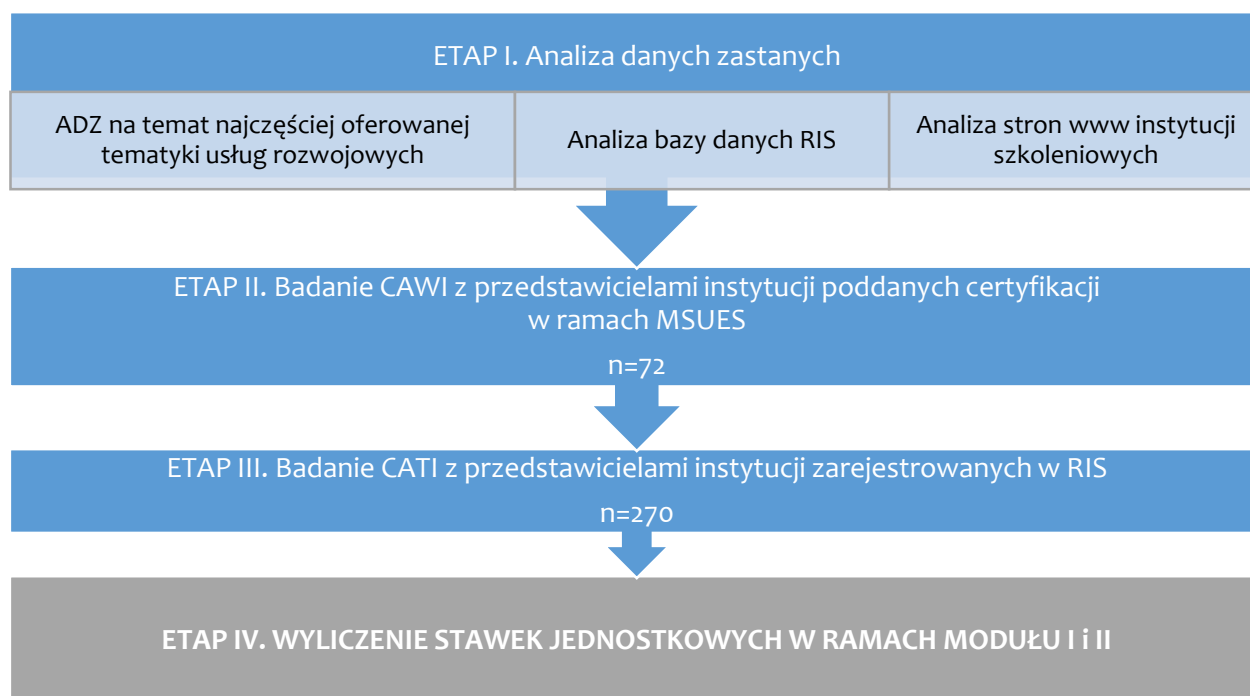
- Usługi szkoleniowej
- Usługi doradczej
- Usługi jednorazowej – egzaminu

oraz typów usług szkoleniowych, w rozumieniu:

- Szkoleń językowych
- Szkoleń IT
- Szkoleń zawodowych
- Szkoleń miękkich
- Studiów podyplomowej

Taka konstrukcja badania umożliwiła otrzymanie wartości stawek jednostkowych, która stanowiła w miarę możliwości jak najdokładniejsze odzwierciedlenie sytuacji cenowej tych usług oferowanych na rynku. Rysunek poniżej prezentuje proces wypracowania metodologii wyceny stawek jednostkowych poszczególnych usług rozwojowych.

Rysunek 2. Proces wypracowania metodologii

W dalszej części niniejszego opracowania zaprezentowano ostateczne wyliczenie kosztów stawek jednostkowych w ramach poszczególnych typów usług przyporządkowanych do Modułu I i II.

MODUŁ I. METODOLOGIA WYLICZANIA STAWEK JEDNOSTKOWYCH DLA USŁUG ROZWOJOWYCH ORAZ ICH WYCENA

Moduł I opracowania niniejszej metodologii obejmował wycenę usług rozwojowych w rozumieniu:

- ogólnej stawki dla 1 godziny usługi szkoleniowej;
- ogólnej stawki dla 1 godziny usługi doradczej;
- koszt całkowity usługi jednorazowej – egzaminu.

Na podstawie tych danych, zostanie oszacowany również koszt wyceny bonu rozwojowego (ogólna stawka dla 1 godziny usługi rozwojowej).

Poniżej zaprezentowano sposób wyliczenia ceny dla każdej usługi rozwojowej, o których mowa powyżej.

USŁUGA SZKOLENIOWA OGÓŁEM

Przedsiębiorstwa częściej preferują szkolenia specjalistyczne, branżowe, oraz te krótsze: jedno i dwudniowe⁶. Koszt tego typu szkoleń jest wyższy niż w przypadku np. szkoleń językowych. Wynika to z faktu, iż często szkolenia specjalistyczne np. z obsługi danego programu są kilkudniowe, weekendowe, podczas gdy koszt podniesienia kompetencji z zakresu znajomości danego języka obcego jest rozłożony na znacznie większą liczbę godzin np. semestr. Podobnie w przypadku studiów podyplomowych, które również na potrzeby niniejszego opracowania zaliczane są do usług szkoleniowych. Stąd wyliczenie ostatecznego kosztu usługi szkoleniowej wymagało uwzględnienia specyficznych uwarunkowań wynikających z przeznaczenia wyliczonego kosztu, tj. na zakup usług rozwojowych w postaci bonów dla MŚP.

Metodologia wyliczenia stawki jednostkowej usługi szkoleniowej ogółem została oparta na podstawie informacji o wartości poszczególnych typów usług szkoleniowych. Analiza kosztów usług szkoleniowych ogółem została przeprowadzona na podstawie 1666 obserwacji pochodzących łącznie z 4 źródeł tj. badania CAWI, CATI, analizę stron internetowych instytucji szkoleniowych oraz analizę bazy danych RIS. W podziale na poszczególne typy usług szkoleniowych i ich liczebność, sytuacja wygląda następująco:

- Szkolenia miękkie (n=288)
- Szkolenia zawodowe (n=444)
- Szkolenia IT (n=663)
- Szkolenia językowe (n=229)
- Studia podyplomowe (n=42)

Opisana szczegółowo w Części I kwestia zróżnicowania tematycznego, a co za tym idzie cenowego tych szkoleń, wymaga również nieco innego podejścia do wyliczania ogólnego kosztu standaryzowanego usługi szkoleniowej. Co więcej, uwarunkowania te, wynikają również

⁶ Zobacz: Czernecka M., Woszczyk P. 2011. *End of Financial Support. Przyszłość rynku szkoleń w Polsce*. HRP Group: Łódź; Kowalski G., Młodożeniec M., Jabłoński R. 2007. *Potrzeby szkoleniowe małych i średnich przedsiębiorstw. Raport finalny z badania ilościowego*, Warszawa: PARP; *Analiza i identyfikacja potrzeb szkoleniowych pracowników zatrudnionych w MŚP*, Warszawa: 2009

z ostatecznego przeznaczenia wyceny usługi szkoleniowej, tj. bony na usługi rozwojowe dla pracowników małych i średnich przedsiębiorstw.

Mając na uwadze powyższe właściwości, w celu oszacowania stawki jednostkowej na usługę szkoleniową ogółem, został wykorzystany parametr średniej ważonej. Obliczana jest ona z następującego wzoru:

$$\overline{ST} = \frac{w_1 a_1 + w_2 a_2 + \dots + w_n a_n}{w_1 + w_2 + \dots + w_n}$$

Rysunek 3. Wzór na średnią ważoną

Co należy rozumieć, iż średnią ważoną obliczamy na podstawie zbioru n liczb a_1, a_2, \dots, a_n , z których każda ma przyporządkowaną pewną nieujemną wagę w_1, w_2, \dots, w_n .

Parametr ten, pozwala zatem na przypisanie danym wartościom różnych wag (znaczenia) w ten sposób, że elementy o większej wadze mają większy wpływ na średnią. Z tego względu najwyższą wagę otrzymają wartości cen za szkolenia specjalistyczne i branżowe, na które jest największe zapotrzebowanie ze strony pracodawców (szkolenia IT, szkolenia miękkie, szkolenia zawodowe). Pozostałe typy usług (szkolenia językowe, studia podyplomowe) otrzymają wagę mniejszą, co zostało zestawione w tabeli poniżej:

Tabela 6. Przyporządkowanie wag usługom szkoleniowym.

Typy szkoleń	Średni koszt 1 h usługi ogółem	Waga
Szkolenia zawodowe	39,42	1
Szkolenia miękkie	59,10	1
Szkolenia IT	39,74	1
Szkolenia językowe	16,65	0,2
Studia podyplomowe	18,53	0,2

A zatem, po zastosowaniu wzoru (Rysunek 3) średnich ogółem wyliczonych łącznie ze wszystkich źródeł danych, wartość średniej ważonej wyniosła:

$$\overline{SW} = \frac{(1 \cdot 39,42) + (1 \cdot 59,10) + (1 \cdot 39,74) + (0,2 \cdot 16,65) + (0,2 \cdot 18,53)}{1 + 1 + 1 + 0,2 + 0,2} = 42,73$$

Zabieg ten pozwolił na zrównoważenie wpływu strony popytowej na stronę podażową.

W efekcie, szacunkowa wartość usługi szkoleniowej ogółem obliczona przy użyciu średniej ważonej wyniosła 42,73 zł.

USŁUGA DORADCZA OGÓŁEM

Metodologia wyliczania wartości usług doradczych ogółem została wyliczona na podstawie analizy wartości cen poszczególnych typów usług doradczych. Z analizowanego zbioru danych usunięciu 10% przypadków skrajnych. Do typów usług doradczych, zdefiniowanych na potrzeby niniejszego badania zaliczono:

- Doradztwo
- Mentoring
- Facylitacja
- Coaching

Dane, na temat wartości poszczególnych typów usług, niezbędne do wyliczenia wartości usług doradczej ogółem, wykorzystano z 3 źródeł tj. badania CAWI, CATI oraz analizę bazy RIS. Reprezentację danych w poszczególnych źródłach zestawiono w tabeli poniżej:

Tabela 7. Liczba obserwacji poszczególnych typów usług doradczych w podziale na źródło danych (po odcięciu 10% wartości skrajnych).

Typ usługi	CAWI	CATI	Baza RIS	Łącznie
Doradztwo	18	43	10	71
Mentoring	12	11	0	23
Facylitacja	5	5	0	10
Coaching	15	25	8	48

Po dokonaniu wstępnych obliczeń stwierdzono, że koszt poszczególnych usług doradczych w przeliczeniu na 1 godzinę doradztwa przekraczał zazwyczaj 100 zł (**dla doradztwa średnia wyniosła 115,11 zł, dla mentoringu 105,61 zł dla facylitacji 170,91 zł, dla coachingu 123,6 zł**). Dodatkowo, na podstawie analizy wartości odchyłeń standardowych cen poszczególnych usług doradczych, nie stwierdzono względnie dużych odchyłeń od wartości średniej, co świadczy o względnie niskim zróżnicowaniu cenowym tych usług na rynku. Z tego względu ustalono, iż wpływ poszczególnych typów usług doradczych zostanie rozłożony równomiernie. Znaczyło to, iż wyliczono średnią arytmetyczną z wszystkich wartości poszczególnych typów usług doradczych w celu oszacowania ostatecznej stawki jednostkowej dla usługi doradczej ogółem.

Ostatecznie, wartość jednej usługi doradztwa ogółem oszacowano na 128,81 zł.

USŁUGA JEDNORAZOWA - EGZAMIN

Analiza kosztów usługi jednorazowej – egzaminu, po usunięciu 10% wartości skrajnych, została przeprowadzona na 57 przypadkach. Dane na temat kosztu egzaminu, udało się zgromadzić jedynie z badań ilościowych tj.:

- Badania CAWI (n=13 obserwacji)
- Badania CATI (n=44)

Obliczanie wartości usługi jednorazowej – egzaminu zostało przeprowadzone z wykorzystaniem parametru mediany. Na podstawie analizy wartości odchylenia standardowego dla danych dotyczących tej usługi, stwierdzono stosunkowo duże zróżnicowanie jej kosztów (odchylenie standardowe wyniosło 438,93 zł). Jak wspomniano już wcześniej, użycie średniej arytmetycznej do wyliczenia typowej wartości w przypadku znacznego zróżnicowania wartości, nie jest dobrym rozwiązaniem z uwagi na brak odporności średniej na przypadki skrajne. Z tego względu, bardziej trafnym parametrem określającym koszt typowej usługi – egzaminu jest mediana. Zastosowanie mediany było konieczne, gdyż jest ona odporna na przypadki odstające, co w efekcie pozwala na uzyskanie bardziej typowego i trafnego obrazu danego zjawiska, niż w przypadku średniej, która ten obraz z uwagi na swoje właściwości może zaburzać.

Szacunkowa wartość usługi jednorazowej – egzaminu została oszacowana na poziomie 350 zł.

WYCENA BONU ROZWOJOWEGO

Ostatnim elementem tego modułu jest wyliczenie kosztu jednostkowego bonu rozwojowego.

Zgodnie z założeniami projektu, bon na usługi rozwojowe ma być wypadkową wyceny stawek rynkowych dotyczących usług szkoleniowych i usług doradczych, gdyż tylko te można przeliczyć na jednostkę godzinową. W założeniu bon ma odzwierciedlać wartość 1 godziny usługi szkoleniowej (1h = 1 bon) oraz 1/2 usługi doradczej (1h = 2 bony). Taki sposób wyliczenia został przyjęty z uwagi na fakt, iż usługa doradcza przyjmuje z reguły większą wartość niż usługa szkoleniowa, co zostało również potwierdzone w niniejszym badaniu.

Mając na uwadze powyższe właściwości, rekomendowana ogólna stawka dla 1 usługi rozwojowej a zatem wycena 1 bonu rozwojowego wynosi **53,57 zł**. Wartość ta jest średnią z dwóch wartości tj. kosztu usługi szkoleniowej oraz 1/2 kosztu usługi doradczej. Usługa jednorazowa - egzamin, z racji tego, że nie można jej przeliczać na jednostki godzinowe, nie mogła zostać uwzględniona.

W tabeli poniżej zestawiono omówionej powyżej wartości.

Tabela 8. Wycena stawek jednostkowych usług rozwojowych.

TYP USŁUGI	KOSZT 1 GODZINY SZKOLENIA (zł/brutto)
Usługa szkoleniowa	42,73
Usługa doradcza	128,81
Usługa jednorazowa - egzamin	350
Usługa rozwojowa	53,57

MODUŁ II. METODOLOGIA WYLICZANIA STAWEK JEDNOSTKOWYCH DLA USŁUG SZKOLENIOWYCH ORAZ ICH WYCENA

Moduł II opracowania niniejszej metodologii obejmował wyliczenie stawek jednostkowych dla usług szkoleniowych w rozumieniu:

- a) Szkoleń językowych
- b) Szkoleń IT
- c) Szkoleń zawodowych
- d) Szkoleń miękkich
- e) Studiów podyplomowych

W tabeli poniżej zestawiono reprezentację danymi poszczególnych typów usług szkoleniowych w podziale na źródła danych.

Tabela 9. Liczebność obserwacji poszczególnych typów usług szkoleniowych w podziale na źródło danych (po odcięciu 10% wartości skrajnych).

	CAWI	CATI	Baza RIS	Strony www	Łącznie
Szkolenia językowe	11	28	115	75	229
Szkolenia IT	25	34	577	27	663
Szkolenia zawodowe	28	119	283	14	444
Szkolenia miękkie	27	43	179	39	288
Studia podyplomowe	0	0	0	42	42

Wycena wyżej wymienionych usług została dokonana z wykorzystaniem parametru mediany. Mediana, podobnie jak średnia, wchodzi w skład tzw. parametrów centralnych służących do opisu typowego przedstawiciela danej zbiorowości. Miary tendencji centralnych to miary określające „centrum” zbioru, wyznaczając wartość, poniżej i powyżej której mieści się 50% przypadków. Jednak średnia arytmetyczna, w przeciwieństwie do mediany, nie jest odporna na przypadki odstające. Zbiór danych z obserwacjami odstającymi „zaburza” średnią. Dlatego też w tym przypadku to mediana daje bardziej trafną miarę wartości centralnej i jest lepszym rozwiązaniem szczególnie, gdy tak jak w niniejszym badaniu mamy do czynienia ze zbiorami z przypadkami „odstającymi”. Wartość mediany obliczana jest ze wzoru:

$$Me = \frac{n+1}{2}$$

Rysunek 4. Wzór na medianę

Gdzie „n” oznacza liczbę elementów zbiorów. Otrzymana wartość mediany opisuje tę wartość, która dzieli zbiór danych na dwie części tak, że liczba danych, której wartości są mniejsze od mediany, jest równa liczbie danych, których wartości zmiennej są większe od mediany.

Mając na uwadze powyższe własności zdecydowano, iż to mediana stanowić będzie najbardziej trafną miarę do oszacowania stawek jednostkowych dla bonów na usługi szkoleniowe dla osób indywidualnych. W związku z tym kolejny krok obejmował wyliczenie mediany dla każdego typu usług szkoleniowych w podziale na źródła danych (tj. bazę danych z wynikami z badania CAWI, CATI, bazę RIS oraz wyniki analizy stron internetowych instytucji szkoleniowych).

Tabela 40. Wartości median poszczególnych typów usług szkoleniowych w podziale na źródło danych.

	CAWI	CATI	Baza RIS	Strony www
Szkolenia językowe	65	15,63	12,4	13,72
Szkolenia IT	56,25	61,25	24,66	58,75
Szkolenia zawodowe	55,85	33,16	28,95	13,6
Szkolenia miękkie	60	45	45	114,21
Studia podyplomowe	-	20,83	-	17,86

Po przeanalizowaniu uzyskanych wartości okazało się, iż niektóre źródła danych zawierają koszty poszczególnych usług znacząco wyższe, inne zaś – stosunkowo niższe. Wynika to przede wszystkim z braku równowagi w reprezentowaniu danymi poszczególnych usług (niektóre źródła zawierały bardzo mało informacji np. o szkoleniach zawodowych, a w innej bazie danych na ten temat było bardzo dużo – patrz Tabela 10). W celu uniknięcia zniekształceń w wyliczeniach, należało zrównoważyć wpływ wielkości zasobów informacyjnych poszczególnych źródeł poprzez zastosowanie wag dla każdego typu usługi. Wielkość wag stanowiła wartość udziału poszczególnego źródła danych w danej usłudze. Przykładowo: skoro 26,8% ze wszystkich informacji o cenach szkoleń zawodowych pochodziło z bazy RIS, postanowiono ustanowić wagę odzwierciedlającą ten procent i dlatego, waga dla danych na temat kosztów szkoleń zawodowych pochodzących z bazy RIS wynosiła 26,8.

Tabela 51. Liczebność obserwacji a założona waga (po odcięciu 10% wartości skrajnych).

	Liczebność obserwacji				Waga				
	CAWI	CATI	Baza RIS	Strony www	CAWI	CATI	Baza RIS	Strony www	CAWI
Szkolenia językowe	11	28	115	75	4,8	12,2	50,2	32,8	100,0
Szkolenia IT	25	34	577	27	3,8	5,1	87,0	4,1	100
Szkolenia zawodowe	28	119	283	14	6,3	26,8	63,7	3,2	100
Szkolenia miękkie	27	43	179	39	9,4	14,9	62,2	13,5	100
Studia podyplomowe	0	0	0	42	0,0	0,0	0,0	100,0	100

Po analogicznym przyporządkowaniu wag poszczególnym wartościom, ostateczne obliczenie polegało na wyliczeniu średniej ważonej z wartości median dla każdej kategorii usług szkoleniowych. Wyliczenie to odbyło się zgodnie ze wzorem na średnią ważoną, użytą do

obliczenia usługi szkoleniowej ogółem (Rysunek 3). Dla przykładu koszt 1 godziny szkolenia językowego z wykorzystaniem parametru średniej ważonej wynosi:

$$\dot{S}W = \frac{(4,8 \cdot 65) + (12,2 \cdot 15,63) + (50,2 \cdot 12,4) + (32,8 \cdot 13,72)}{4,8 + 12,2 + 50,2 + 32,8} = 15,75$$

Na podstawie opracowanej metodologii oszacowano następujące koszty jednostkowych usług szkoleniowych:

Tabela 12. Wycena stawek jednostkowych usług szkoleniowych.

TYP USŁUGI	KOSZT 1 GODZINY SZKOLENIA (zł/brutto)
Szkolenia językowe	15,75
Szkolenia IT	29,12
Szkolenia zawodowe	31,29
Szkolenia miękkie	55,78
Studia podyplomowe	17,86

BIBLIOGRAFIA

Antończak-Świder Katarzyna i in. (2012). *Zawodowy start. Raport z badania losów absolwentów szkół zawodowych 2011*. Kraków: Wojewódzki Urząd Pracy.

Strona | 26

CEDEFOP. Odczyt 12.10.2015 <http://www.cedefop.europa.eu/>

Czernecka M., Woszczyk P. red. (2011). *End of Financial Support. Przyszłość rynku szkoleń w Polsce*. Łódź: HRP.

Gniewek, Alicja (2014). *Raport: Szkoły Coachingu 2014*. Warszawa: Izba Coachingu

Goźlińska Elżbieta, Kruszewski Andrzej (2013). *Stan szkolnictwa zawodowego w Polsce. Raport*. Warszawa: KOWEziU.

Czarnik Szymon, Kocór Marcin (2015). *Zawody i kompetencje – konfrontacja popytu z podażą*. W: Górniak Jarosław red. (Nie)wykorzystany potencjał. Szanse i bariery na polskim rynku pracy. Warszawa, Kraków: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, s.19-38.

Czupryn Piotr, Górecki Janusz i in. (2015). *Rynek usług IT w Polsce. Raport z badań*. Warszawa: ABSL Dostęp: 12.10.2015 <http://absl.pl/documents/10186/26940/raport_it_2015_PL_150604_epub.pdf>

Konopka Joanna (2012). *Wpływ efektywności form szkolenia pracowników na konkurencyjność firmy*. W: W. Harasim red. Zarządzanie kapitałem intelektualnym w organizacji inteligentnej. Warszawa: Wyższa Szkoła Promocji, s. 101-132.

Których języków obcych uczy się najchętniej? (2012) „Gazeta Wyborcza”, Łódź. Odczyt 12.10.2015 <<http://eskk.pl/media-o-nas?pagelid=31>>

Kurek Olga (2015). *Analiza rynku studiów podyplomowych - czynniki budujące sukces*. Dostęp: 12.10.2015 <szkolnictwowyzsze.pl/wp-content/uploads/2014/06/Analiza-ryнку-studi%C3%B3w-podyplomowych-czynniki-buduj%C4%85ce-sukces.pdf>

Kwiecińska-Zdrenka Monika (2013). *Zapotrzebowanie pracodawców na tzw. kompetencje miękkie absolwentów kierunków ścisłych. Raport z badania. Edycja IV*. Toruń: Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów UMK.

Leńczuk Maria i in. (2012). *Doradztwo edukacyjno-zawodowe w Małopolsce. Diagnoza stanu i perspektyw*. Kraków: Wojewódzki Urząd Pracy.

Łysoń Piotr (2014). *Szkoły wyższe i ich finanse w 2013r*. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2013). *Szkolnictwo wyższe w Polsce. Raport*.

OECD (2013). *Skills Development and Training in SMEs, Local Economic and Employment Development (LEED)*, OECD Publishing.

Pieniążek Wojciech i in. (2014). *Analiza kwalifikacji i kompetencji kluczowych dla zwiększenia szans absolwentów na rynku pracy. Raport końcowy*. Warszawa: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Polskie Stowarzyszenie Mentoringu (2014). *Ewaluacja tematyczna: Mentoring w praktyce polskich przedsiębiorstw. Komponent I - Raport cząstkowy z warsztatów kreatywnych.* <<http://badania.parp.gov.pl/files/74/75/726/19442.pdf>>

Przewodnik po rynku szkoleń IT (2012). „Computerworld Polska”, wrzesień 2012.

Siurdyban Monika i in. (2014). *Raport z badania potrzeb uczniów i doradców zawodowych w zakresie realizacji zadań doradztwa zawodowego.* Krzyżowa: Fundacja „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego.

Strona | 27

Sklepik Katarzyna (2012). *Inwestuj w swoje umiejętności.* „Gazeta Krakowska”. Odczyt 12.10.2012. <<http://eskk.pl/media-o-nas?pagelid=32>>

Słocińska Magdalena red. (2015). *Kształcenie dorosłych.* w: Katarzyna Antończak-Świder red. *Rynek pracy w Małopolsce 2014.* Kraków: Wojewódzki Urząd Pracy.

Szczucka Anna, Turek Konrad, Worek Barbara (2012). *Uczenie się dorosłych i rozwój kapitału ludzkiego: aktorzy, strategie, uwarunkowania i bariery.* w: Jarosław Górniak red. *Kompetencje jako klucz do rozwoju Polski.* Warszawa: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, s. 140-176.

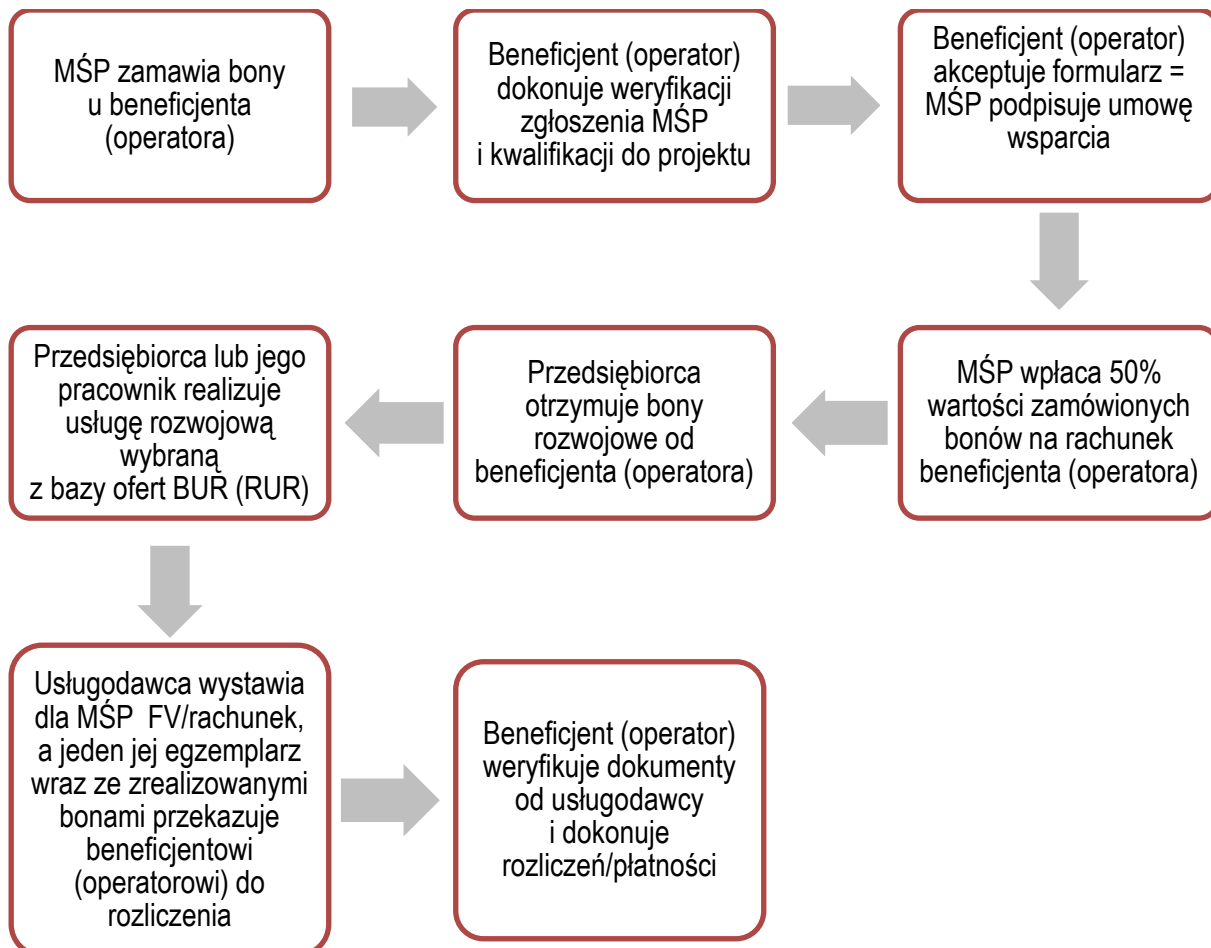
Szczucka Anna, Turek Konrad, Worek Barbara (2014). *Rozwijanie kompetencji przez dorosłych Polaków.* Warszawa: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

Worek Barbara, Guzik Ewa (2013). *Kształcenie zawodowe pod potrzeby regionalnego rynku pracy – przypadek Małopolski.* Kraków: Wojewódzki Urząd Pracy.

Załącznik nr 3 do Koncepcji PSF dla RPO WM

Obieg bonu rozwojowego

1. Informacje dotyczące możliwości skorzystania z bonów rozwojowych oraz wzór umowy z MŚP są dostępne co najmniej u beneficjenta (operatora), u usługodawców uprawnionych w systemie do przyjęcia klienta z bonem (BUR (RUR) oraz na stronie internetowej dedykowanej systemowi (na poziomie regionalnym).
2. Pomoc publiczna oraz pomoc *de minimis* na usługi rozwojowe dla przedsiębiorców udzielana jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
3. Przedsiębiorca zgłaszający chęć skorzystania w ramach systemu z pomocy *de minimis*, przedkłada w wersji elektronicznej (najlepiej w ramach rekomendowanego narzędzia elektronicznego) co najmniej:

- a) zamówienie bonów stanowiące jednocześnie zgłoszenie do systemu PSF, w którym wskaże liczbę zamawianych bonów rozwojowych,
- b) kopie zaświadczeń o pomocy *de minimis* lub zaświadczeń o pomocy *de minimis* w rolnictwie, lub zaświadczeń o pomocy *de minimis* w rybołówstwie albo oświadczenie o wielkości takiej pomocy, albo oświadczenie o nieotrzymaniu takiej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- c) informacje, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, niezbędne do udzielenia pomocy *de minimis*, w szczególności dotyczące:
 - wnioskodawcy (oraz powiązań przedsiębiorstwa),
 - prowadzonej przez niego działalności gospodarczej,
 - wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc *de minimis*.

Dokładny zakres informacji określony jest w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis* (Dz. U. 2010, Nr 53, poz. 311 z późn. zm.) zmienionym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2013 r. oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 października 2014 r. zmieniającymi rozporządzenie w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis*.

4. Przedsiębiorca zgłaszający chęć skorzystania w ramach systemu z pomocy publicznej na szkolenia lub usługi doradcze przedkłada beneficjentowi (operatorowi) w wersji elektronicznej co najmniej:
 - a) zamówienie bonów stanowiące jednocześnie zgłoszenie do systemu, w którym wskaże liczbę zamawianych bonów rozwojowych;
 - b) informacje dotyczące wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacje o otrzymanej pomocy publicznej, zawierające w szczególności wskazanie dnia i podstawy prawnej jej udzielenia, formy i przeznaczenia, albo oświadczenia o nieotrzymaniu pomocy – zgodnie z wymaganiami określonymi w Art 37 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. 2016 poz. 1808), w tym także sprawozdanie finansowe za okres ostatnich 3 lat obrotowych (dot. wyłącznie średnich przedsiębiorstw).

Dokładny zakres w/w informacji zawarty jest w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc *de minimis* lub pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. 2010, Nr 53, poz. 312, zmieniony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2016 r. (Dz.U. 2016 poz. 238).

5. W przypadku, gdy ten sam przedsiębiorca zgłosi chęć skorzystania z bonów ponownie, wówczas beneficjent (operator) ponownie zweryfikuje, czy przedsiębiorca jest uprawniony do skorzystania z bonów i na jakich zasadach.
6. Beneficjent (operator) w ciągu 3 dni roboczych od dnia otrzymania zgłoszenia weryfikuje możliwość udzielenia danemu przedsiębiorcy wsparcia w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz w ramach pomocy publicznej, zgodnie z obowiązującymi wymogami prawnymi, a także sprawdza, czy dany przedsiębiorca ma jeszcze niewykorzystany limit bonów.
7. Beneficjent weryfikuje w szczególności:

- a) czy siedziba przedsiębiorstwa lub oddziału przedsiębiorstwa mieści się w ramach obszaru objętego dofinansowaniem,
 - b) czy istnieje możliwość udzielenia przedsiębiorstwu pomocy *de minimis* lub pomocy publicznej na szkolenia lub usługi doradcze,
 - c) czy przedsiębiorstwo może zostać zakwalifikowane do przedsiębiorstw mikro, małych lub średnich zgodnie z definicją zawartą w załączniku 1 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r.,
 - d) czy łączna ilość bonów wydanych przedsiębiorstwu nie przekracza limitu dla przedsiębiorstwa danej wielkości.
8. Po zweryfikowaniu kwalifikowalności przedsiębiorstwa beneficjent (operator) przekazuje przedsiębiorcy elektronicznie informację zwrotną (najlepiej automatyczne powiadomienie z systemu) czy spełnia warunki przystąpienia do systemu. Beneficjent archiwizuje przesłane mailem do MŚP informacje zwrotne.
 9. Jeżeli przedsiębiorca spełnia warunki przystąpienia do systemu, wówczas beneficjent (operator) rejestruje go w systemie bonów rozwojowych, wysyła do przedsiębiorcy (elektronicznie) potwierdzenie przyjęcia do systemu tj. informację, że jest zarejestrowany, numer autoryzacji oraz numer subkonta bankowego, na które należy wpłacić wkład własny.
 10. Na podstawie tej informacji beneficjent (operator) zawiera z MŚP umowę wsparcia. Przedsiębiorca drukuje z systemu dokumenty (umowę z załącznikami), podpisuje je jednostronnie i odsyła do beneficjenta (operatora).
 11. Beneficjent (operator) udzielający pomocy jest zobowiązany do sporządzania i przedstawiania Prezesowi Urzędu sprawozdań o udzielonej pomocy zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie przekazywania sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej i informacji o nieudzieleniu takiej pomocy z wykorzystaniem aplikacji SHRIMP oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych.
 12. W przypadku, gdy przedsiębiorcy udzielana jest pomoc *de minimis* beneficjent (operator) wystawia zaświadczenie o udzielonej pomocy *de minimis* (w dniu podpisania przez ostatnią ze stron umowy wsparcia) i przekazuje je przedsiębiorcy.
 13. MŚP, w ciągu maksymalnie 10 dni roboczych od dnia zawarcia umowy, dokonuje wpłaty wkładu własnego na wydzielone subkonto u beneficjenta (operatora), w tytule przelewu wpisuje ilość bonów. Wpłacona kwota winna być wielokrotnością połowy wartości zamówionych bonów. Za wpłatę w terminie przyjmuje się dzień uznania rachunku beneficjenta (operatora).
 14. Po otrzymaniu przelewu beneficjent (operator):
 - a) dostarcza do MŚP zamówione bony rozwojowe,
 - b) jeśli kwota nie jest poprawna tj. nie jest wielokrotnością połowy wartości zamówionych bonów, wysyła MŚP informację o konieczności dopłaty brakującej kwoty lub zwraca nadpłacone środki do przedsiębiorcy.
 15. Od momentu otrzymania przelewu od MŚP, beneficjent (operator) ma 5 dni roboczych na dostarczenie przesyłki z bonami do przedsiębiorcy.
 16. Przedsiębiorca deleguje pracownika do udziału w usłudze rozwojowej. Sprawdza w bazie BUR (RUR) ofertę usług i zapisuje się na nią (poprzez BUR (RUR)).

17. Uczestnik usługi przekazuje bony dot. usługi, w której uczestniczy przedstawicielowi instytucji szkoleniowej, w przypadku gdy usługa trwa więcej niż jeden dzień, nie rzadziej niż raz dziennie na zakończenie dnia szkoleniowego.
18. Usługodawca wystawia fakturę VAT/rachunek dla MŚP, sprawdzając uprzednio, czy istnieje podstawa do uznania zrealizowanej usługi rozwojowej za zwolnioną z podatku od towarów i usług.
19. Na fakturze VAT/rachunku za usługę, znajdują się co najmniej następujące informacje: imię i nazwisko pracownika uczestniczącego w usłudze, nawa usługi, data i miejsce prowadzenia, ilość zrealizowanych godzin szkoleniowych/doradczych, kwota rozliczana bonami rozwojowymi, kwota rozliczana bezpośrednio z przedsiębiorcą (zakres wymagań jest częścią Regulaminu BUR (RUR)).
20. Usługodawca przesyła do MŚP oryginał faktury VAT/rachunku. Jeśli całość kosztu usługi nie zostanie pokryta z bonów, wówczas MŚP przelewa brakującą kwotę na konto usługodawcy (dot. m. in. sytuacji, w której cena godziny usługi jest wyższa niż wartość bonu).
21. Usługodawca przekazuje beneficjentowi (operatorowi) informacje i dokumenty konieczne do ostatecznego rozliczenia bonów tj.:
 - a) jeden egzemplarz faktury VAT/rachunku za zrealizowaną usługę,
 - b) zrealizowane bony rozwojowe,
 - c) potwierdzenie osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia lub kopię certyfikatu/zaświadczenia o ukończeniu usługi rozwojowej.
22. Beneficjent (operator) sprawdza w bazie BUR (RUR), czy usługodawca spełnia (spełniała na dzień realizacji usługi) warunki określone w rejestrze oraz weryfikuje, czy usługa przedstawiona do rozliczenia znajduje/znajdowała się w bazie ofert danej instytucji, czy cena usługi jest zgodna z ofertą przedstawioną w bazie.
23. Warunkiem rozliczenia usługi rozwojowej jest otrzymanie przez beneficjenta (operatora) od usługodawcy kompletu poprawnych i spójnych dokumentów dotyczących danej usługi rozwojowej.
24. W przypadku, gdy dokumenty przesłane przez usługodawcę nie są kompletne, spójne i poprawne, a błędy mogą zostać poprawione/uzupełnione, wówczas beneficjent wzywa usługodawcę do poprawy w ciągu nie więcej niż 5 dni roboczych. Możliwa jest więcej niż jedna poprawa/uzupełnienie. Każdorazowo ponowna wysyłka dokumentów odbywa się na koszt i ryzyko usługodawcy.
25. Na podstawie otrzymanych dokumentów beneficjent (operator):
 - dokonuje rozliczenia bonów rozwojowych biorąc pod uwagę w szczególności: cenę usługi rozwojowej oraz rodzaj udzielanej pomocy tj. pomoc *de minimis* lub pomoc publiczna na szkolenia/doradztwo;
 - przelewa na konto usługodawcy kwotę wynikającą z rozliczenia;
 - zwraca MŚP ewentualny nadpłacony wkład własny (jeśli dotyczy);
 - w przypadku, gdy dofinansowanie na zakup bonów jest udzielane przedsiębiorcy zgodnie z regułami pomocy *de minimis*, a ostateczna kwota pomocy różni się od tej wskazanej na pierwszym zaświadczeniu o pomocy *de minimis*, dokonuje korekty zaświadczenia *de minimis*.